LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Area Code 212
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $1200
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 28 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Balandžio (April) 12, 1968, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 56-ieji

KRISLAI

Palaidotas kaip didvyris
Kova bus laimėta
Apie ispaniškai kalbančius
Sveikiname "Vilnį"
711 metė kunigystę

— Rašo **J. Gasiūnas** —

Dr. Martin Luther King—barbariškų rasistų auka. Jis žuvo panašiai, kaip Abraomas Linkolnas ir J. Kennedis.

Linkolnas buvo užmuštas baigus civilinį karą, bet nebaigus kovos už pilną negrų išlaisvinimą.

Kennedis buvo užmuštas todėl, kad jis neatlaidžiai kovojo prieš visokią rasinę diskriminaciją.

Visi trys garbingi vyrai įeina į Amerikos istoriją, kaip didvyriai.

-:- -:- -:-

M. L. King buvo iškilmingai palaidotas. Jam buvo vėliavos nulenktos. Jis pagerbtas panašiai, kaip būtų buvęs šios šalies prezidentas.

Savo gyvybę jis paaukojo didžiajai istorinei kovai prieš rasinę diskriminaciją ir karą Vietname. Nobelio Taikos premijos laimėtojas ramiai užmerkė akis žinodamas, kad jo vadovaujama kova bus tęsiama ir bus laimėta.

-:- -:- -:-

Žinote, kad New Yorko miestas turi apie 1,750,000 iš Lotynų Amerikos atsikėlusių ir čia apsigyvenusių žmonių.

Iš Puerto Riko salų čia atvykusių 750,000, iš Kubos — 380,000, iš Dominikos respublikos — 185,000, iš Argentinos — 85,000 ir t. t.

Ispanų kolonija, kaip matosi, labai didelė. Ji turi tvirtą spaudą. Išeidinėja dienraščiai "El Tiempo," "El Diario de Nueva York," "La Prensa" (pastarieji du susijungė).

-:- -:- -:-

Apie 75 procentai ispaniškai kalbančių žmonių — darbininkai. Ypač puertorikiečiai priversti sunkiai dirbti už mažą atlyginimą prie įvairių nepastovių darbų

Visa bėda su jais, kad jie neturi pažangios masinės organizacijos, nei pažangios spaudos. Tie ispanų kalba leidžiami dienraščiai — didžturčių kontrolėje. Jie darbininkų reikalų negina.

-:- -:- -:-

Galima pasidžiaugti, kad Amerikos lietuviai turi tvirtą pažangią spaudą, kuri rūpinasi darbo žmonių poreikiais, kova prieš karą, prieš skurdą, prieš rasinę diskriminaciją.

Tad turime žiūrėti, kad mūsų spauda gyvuotų ilgus metus, kad "Laisvė" ir "Vilnis" turėtų pakankamai išteklių tęsti savo gyvavimą.

Šiuo metu laisviečiai turėtume prisidėti su sveikinimais "Vilnies" šėrininkų suvažiavimui, įvyksiančiam gegužės 5 dieną.

-:- -:- -:-

Pentagonas skelbia, kad nuo 1961 m. sausio 1 d. iki šių metų kovo 23 d. amerikiečiai Vietname turėjo 147,938 nuostolių.

Užmuštų buvo 20,454, mirusių — 355, sužeistų—122,826, dingusių — 1,103.

Partizanai sako, kad šios skaitlinės esančios žymiai sumažintos, nes amerikiečių nuostoliai esą daug didesni.

-:- -:- -:-

Pranešimai, kad Jungtinės Valstijos eia prie pasitarimų

DR. KING IŠKILMINGAI IR GARBINGAI PALAIDOTAS

Novelistai lankėsi Šiaurės Vietname

Tokijas.—Amerikietė novelistė Mary McCarthy išbuvo Šiaurės Vietname 18 dienų, Japonijos novelistas — trejetą savaičių ir amerikietis Columbia Broadcasting System viršininkas Charles Collingwood — 8 dienas.

Jie dabar pareiškė, kad Šiaurės Vietnamo vyriausybė ir žmonės tikrai įsitikinę, kad jie karą laimi ir iš to taško sutinka tartis su Jungtinėmis Valstijomis. Pas juos visus optimizmas pakilęs.

Miss McCarthy šiuo metu apsistojusi Japonijoje.

Darjeeling, Indija. —Užsidegus dviejų aukštų namui sudegė 8 vaikai.

TSRS ir Iranas reikalauja Izraelio pasitraukti

Teheranas.— Tarybų Sąjungos premjeras Kosyginas pasirašė su Irano valdžia bendrą pareiškimą, reikalaujantį tuoj Izraeliui pasitraukti iš okupuotų žemių.

Pareiškime nurodoma, kad Izraelio pasitraukimas iš okupuotų žemių sudarytų labai svarbų žingsnį taikai Artimuose Rytuose.

Toliau nurodoma, kad Tarybų Sąjunga ir Iranas laikosi Jungtinių Tautų rezoliucijos išlaikyti saugumą ir nepriklausomybę tautų, kartu pasmerkia imperialistinės intrigas pasaulyje.

St. Louis, Mo. — Anthony V. Tackes, pensininkas elektrotechnikas, viengungis, gyveno biednųjų sekcijoje netoli Mississippi upės. Kai jis mirė vasario 10 d., sulaukęs 82 metų amžiaus, žinia apie jo mirtį veik nebuvo pastebėta. Bet kada jo testamentas buvo perskaitytas, tai tikrai nustebo visi. Jis paliko turto vertės $1,437,490, ir veik visą tą turtą paskyrė Notre Dame universitetui.

Saigonas skelbia naują mobilizaciją

Saigonas. — Pietų Vietnamo prezidentas Thieu paskelbė savo parlamentui, kad bus paskelbta nauja pilna karui mobilizacija.

Nauja mobilizacija ims kariuomenėn jaunuolius, sulaukusius 18 metų ir iki 45 metų amžiaus.

Mirė Lenkų novelistė, nacių nuteista

Varšuva. — Mirė Zofia Kossak, istorinė Lenkijos novelistė, vokiečių okupacijos metu buvusi nuteista sudeginti Auschwitz koncentracijos stovykloje. Mirdama turėjo 78 metus amžiaus.

Z. Kossak su savo raštais pagarsėjo plačiame pasaulyje, nes kai kurios jos knygos buvo išverstos į daugelį kalbų. Ji buvo pasižymėjusi kovotoja prieš nacius, aktyviai dalyvavo partizaninėje veikloje.

Kai buvo nuteista koncentracijos stovykloje nužudyti, lenkai partizanai ją išgelbėjo iš mirties nasrų.

Pirmą knygą ji parašė pirmojo pasaulinio karo metu, kuomet gyveno po vokiečių okupacija.

Antrasis jos vyras, lenkų armijos kapitonas Z. Szatkowskis taipgi buvo nacių koncentracijos stovykloje ikalintas.

Studentai piketavo JAV ambasadą

Varšuva. — Apie 200 afrikiečių, azijiečių ir Lotynų Amerikos studentų piketavo Amerikos ambasadą, sargą Wm. Holder apmėtė žaliais kiaušiniais ir kitaip apteršė, protestuodami dr. Martin L. King užmušimą.

---

su šiaurės Vietnamu, visus labai džiugina. Bet karas tebesiaučia, žmones tebežūdo.

Smagu girdėti, kad prez. Johnsonas įsakė dar daugiau siaurinti Vietnamo bombardavimą. Bet būtų daug smagiau, kad jis įsakytų visai sulaikyti š. Vietnamo bombardavimą ir visus militarinius veiksmus.

Kol to jis nepadarys, vargiai bus galima prieiti prie kokių nors susitarimų.

-:- -:- -:-

Jungtinėse Valstijose per pastaruosius porą metų metė kunigystę 711 Romos katalikų kunigų, daugiausia kunigavę nuo 2 iki 12 metų, tarp jų 39 seminarijų profesoriai. 322 tuoj apsivedė.

Katalikų hierarchija tuo labai susirūpinusi. Nežinia, kas gali atsitikti dar už keleto metų. Kad kokios, gali ir kunigų pritrūkti.

-:- -:- -:-

Pirmu kartu Japonija sunkvežimių gamyba pralenkė Jungtines Valstijas.

1967 m. per 10 mėnesių Japonija pagamino 1,443,556 trokus ir autobusus, Amerika—1,300,000.

150,000 žmonių dalyvavo laidotuvėse

Atlanta, Ga. — Antradienis, balandžio 9, įrašytas į istoriją, kaip viena liūdniausių dienų ir viena svarbiausių dienų. 150,000 žmonių susirinko į dr. Martin Luther King laidotuves.

Tūkstančiai žmonių buvo atvykę iš plačios Amerikos, kiti net iš užsienio. Daug buvo žymių visuomenės pareigūnų ir paprastų žmonių, negrų, baltųjų, visokių spalvų, visokių religijų, visokių įsitikinimų žmonių.

Atvyko iš Washingtono vice prez. Humphrey, sen. Robert Kennedy, sen. Ed. Kennedy, užmuštojo prezidento John Kennedy žmona Jacqueline, sen. Eugene McCarthy, New Yorko majoras Lindsay ir daugelis kitų.

Visa šalis skendo liūdėsyje. Mokyklos, bankai, daugelis krautuvių ir kitų įstaigų buvo uždarytos. Tai buvo liūdesio ir ryžto šventė.

Kingo karstą sekė milžiniška žmonių masė, reiškianti kritusiam kovotojui pagarbą, jo užmušėjams — panieką, visos rasistinės sistemos pasmerkimą, ryžtą sutelkus bendras jėgas tęsti dr. Kingo vadovaujamą kovą iki pilnos pergalės.

Laidotuvės buvo ramios, tvarkingos, įspūdingos. Girdėjosi balsai: "Kada gi bus galas rasistų terorui prieš negrus?", "Mes rasizmą nugalėsime".

Palaidotas jis, kaip didvyris, užsitarnavęs didžiausios pagarbos.

Kompartijos pareiškimas dėl M. L. King užmušimo

Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos generalinis sekretorius Gus Hall paskelbė pareiškimą dėl dr. Martin Luther King užmušimo.

"Rasizmas nužudė Martin Luther King," sako Gus Hall. "Todėl rasizmas yra užmušėjas. Rasizmas smogia biaurius smūgius. Rasizmas pervėrė širdį kilniausio Amerikos sūnaus. Rasizmas pasalingai atplėšė narsiausį Amerikos kareivį, kovojusį už laisvę, teisingumą, demokratiją ir brolybę.

Pagerbdami kunigą King, dabar turime sunaikinti rasistinę sistemą. Pagerbdami kunigą King, dabar turime išnaikinti kiekvieną šaknį ir šaką rasistinės diskriminacijos ir segregacijos, praktikuojamos prieš Amerikos negrus.

Tai liūdna diena visiems amerikiečiams. Tai gėdinga diena baltiesiems amerikiečims".

Kairiųjų socialistų tikslas -- vienybė

Paryžius.— Versalyje dvi dienas posėdžiavo Jungtinės socialistų partijos nacionalinė taryba.

Mūsų tikslas, pasakė kovo 31 baigiamajame posėdyje partijos nacionalinis sekretorius M. Rokaras, — sutelkti visas kairiąsias jėgas bendros programos pagrindu kovai prieš asmens valdžios režimą.

Rokaras pareiškė, kad šiuo metu partijos narių yra maždaug 15,000.

Suimtas po 22 metų

Bona. — Kelne suimtas vyresnysis policijos komisaras Teodoras Lipsas, kuris yra atsakingas už karinius nusikaltimus.

1941 metais jis vadovavo baudžiamajam būriui, veikusiam laikinai okupuotoje Tarybų Sąjungos teritorijoje. Lipsas vadovavo masiniams taikių tarybinių piliečių šaudymams.

Tūkstančiai užmušto jaunuolio laidotuvėse

Rio De Janeiro. — Daugiau kaip 3,000 žmonių dalyvavo policijos užmušto jaunuolio laidotuvėse. Iš katedros, kai jo karstas buvo nešamas, kunigai ėjo demonstracijos priešakyje ir apsaugojo demonstrantus nuo policijos puolimo.

Iš ryto tą pačią dieną policija išvaikė prie katedros susirinkusius jaunuolius dalyvauti laidotuvėse. Vieni spėjo katedron įbėgti, kiti buvo priversti pasitraukti, pora tuzinų buvo suimti.

Studentų kova plečiasi po visą Brazilijos šalį. Jie reikalauja daugiau laisvės.

Negrai sukilo prieš rasistinį profesorių

Ithaca, N. Y. — Kuomet jezuitų kunigas prof. M. McPhelin Cornell universitete padarė rasistinį pareiškimą, negrai studentai sukilo ir protestuodami užėmė universiteto raštinę. Jie reikalauja rasistinį profesorių pašalinti iš universiteto.

42 tūkst. dalyvavo demonstracijoje

Memphis, Tenn. — 42,000 negrų ir baltųjų dalyvavo demonstracijoje užmuštojo M. L. Kingo pagarbai ir protestui prieš rasistinį terorą. Demonstracijos priekyje maršavo našlė Mrs. King su trimis mažais vaikučiais.

Susijaudinusiai kalbėdama demonstrantams, Mrs. King kvietė ramiai laikytis, bendrai veikti prieš rasinę diekrimiaciją. Kiti kalbėtojai šaukė, kada bus galas negrų persekiojimui ir užmušinėjimams.

Demonstracijoje dalyvavo nemažai ir iš kitų miestų. Apie 1,000 iš New Yorko buvo nuvykę, daugiausia studentų.

Konferencija kovai su fašizmu ir rasizmu

New Yorke kovo 31 d. įvyko konferencija kovai su fašizmu ir rasizmu. Ją sušaukė Amerikinė Sąjunga Kovai su Fašizmu ir Rasizmu. Dalyvavo 154 delegatai nuo 76 organizacijų.

Keletas kalbėtojų nurodė, kad šiuo metu Vakarų Vokietijoje nacizmas visur jaučiamas, o Amerikoje — rasizmas dar vis tebesiautėja. Apie Vokietijos padėtį aiškino Charles R. Allen, kuris tik ką grįžo iš rytinės ir vakarinės Vokietijos. Jis nurodė, kad Vakarų Vokietijos įstatymas, limituojąs karinių kriminalistų baudimą, kuomet dešimtys tūkstančių tebėra laisvi, turi būt atšauktas.

Konferencija priėmė rezoliucijas: 1) reikalauti, kad Vakarų Vokietijos prezidentas Lubkė, kaip hitlerininkas, turėtų būt pašalintas iš vietos; 2) kad neonacinė Nacionalinė Demokratų Partija būtų uždrausta; 3) smarkiau kovoti prieš rasizmą; 4) kovoti prieš antsemitizmą, kur tik jis pasireiškia.

Brežnevas raportavo Centro Komitetui

Maskva. — Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Centro Komiteto sesijai raportavo generalinis sekretorius Brežnevas. Sesijoje dalyvavo apie 360 Centro Komiteto narių ir alternatų.

Brežnevo raportas vyriausia lietė tarptautinės komunistų partijų konferencijos, įvykusios kovo mėn. Budapešte, tarimus. Jis atžymėjo, kad šių metų pabaigoje nutarta sušaukti pasaulinę visų komunistų partijų konferenciją Maskvoje.

Kaliniai paskelbė streiką

Lewisburg, Pa. — 50 kalinių, naudojamų prie tam tikrų darbų federaliniame kalėjime, paskelbė streiką, reikalaudami aukštesnio atlyginimo.

Dr. King pagerbtas Tarybų Sąjungoje

Maskva. — Tarybų Sąjungos rašytojai savo susirinkime pagerbė dr. M. L. King. Kalbėtojai nurodė, kad jis buvo kovotojas prieš rasizmą Amerikoje siaučiantį ir Vietnamo karą.

Prie Kingo pagerbimo prisidėjo ir religinių grupių vadovai.

Užgyrė socialistinę konstituciją

Berlynas. — Vokietijos Demokratinė respublika daugiau kaip 94 proc. balsuotojų užgyrė naują socialistinę konstituciją.

Už konstituciją buvo paduota 11,536,265 balsai, prieš — 409,329.

Konstitucijoje įrašyta, kad Rytų Vokietija sudaro nepriklausomą valstybę ir artimai kooperuoja su Tarybų Sąjunga.

Brazilija ir TSRS susitarė

Rio De Janeiro. — Brazilijos ir Tarybų Sąjungos atstovai pasirašė prekybos sutartį. Iš Maskvos buvo atvykusi Tarybų Sąjungos 13 narių misija, kuriai vadovavo prekybos ministro pavaduotojas N. N. Smeliakovas.

Brazilija sutiko pirkti iš Tarybų Sąjungos 20 milijonų dolerių vertės aliejaus ir 110,000 tonus kviečių, taipgi pirks irigacijos įrengimus.

Nubausti du karo priešai

Louisville, Ky. — Donald B. Pratt ir Joseph T. Mulloy buvo nuteisti po 5 metus kalėjimo ir po $10,000 piniginės bausmės už atsisakymą eiti militarinėn tarnybon. Jie yra Vietnamo karo priešai.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Ant rytojaus po tragedijos

Dr. Martin Luther King palaidotas balandžio 9 d. Tai buvo laidotuvės, kokios tik retai šalies ar tautos gyvenime pasitaiko. Jose dalyvavo visa šalis.

Su laiku ant jo kapo Atlantos kapinėse bus pastatytas milžiniškas paminklas. Jo garbingas vardas ne tik Amerikos, bet visos žmonijos istorijoje garsiai skambės amžiais. Nes jis buvo kovotojas tikra to žodžio prasme. Jis kovojo ir mirė už visos darbo liaudies reikalus.

Tai kas, kad jo spalva buvo juoda. Tai kas, kad jis priklausė juodajai rasei. Jis buvo žmogus. Jis buvo taurus žmogus. Jis buvo šviesaus proto žmogus. Jis mylėjo žmogų. O žmogus yra žmogus, neatsižvelgiant į jo odos spalvą.

Dr. King kovojo ir mirė už mus visus. Nes labai teisingai Marksas yra pasakęs: "Kol darbininkas juodoje odoje yra pavergtas, darbininkas baltoje odoje negali būti tikrai laisvas." Tai amžina tiesa.

Dr. Kingo nebėra gyvųjų tarpe. Bet gyvenimas su visomis savo problemomis turi tęstis. O tos problemos milžiniškos. Jos su mumis kasdien. Rasinių santykių problema pasilieka neišspręsta. Ji dar aštrėja. Tai parodo kelių pastarųjų dienų įvykiai daugybėje miestų. Kai kurie miestai faktinai armijos okupuoti.

Netenka abejoti, kad laikinai ginklais pavyks ramybę atsteigti. Bet problemos pasiliks su mumis.

Iš tikrųjų, visi sutinka, kad nuo 1967 metų vasaros su jos riaušėmis absoliutiškai niekas nepasikeitė. Tie, kurie kraštą valdo, nė nesirūpino pakeisti. Jie per daug užimti barbariškuoju karu už dvylikos tūkstančių mylių nuo Amerikos krantų. Iki šiol jie teturėjo vieną atsakymą: Daugiau ir geriau ginkluotos policijos, milicijos ir armijos.

Ar gali sveiko proto žmogus šiandien abejoti, kad jeigu tie 30 bilijonų dolerių, kurie per paskutiniuosius metus buvo sužerti prezidento Johnsono karui Vietname, būtų buvę nukreipti į karą prieš negrų ir visos biednuomenės skurdą, gal nereikėtų kalbėti apie riaušes, gal šiandien tebebūtų gyvųjų tarpe ir dr. Kingas ir kiti kovotojai, kuriuos švino kulka yra nuskynusi. Apie tai reikia pagalvoti kiekvienam amerikiečiui.

Deja, daugelis apie tai dar negalvoja. Tai matosi milijonuose komercinės spaudos žodžių ryšium su Kingo mirtimi. Kai jis buvo gyvas, jie jį purvais drabstė. Dabar ir jai jis jau "šventasis."

Štai kas reikia gerai įsitėmyti: Ta spauda niekur nė žodžiu nepamini, kad dr. King taip pat skelbė karą šiam Vietnamo karui. Jis labai teisingai karą prieš skurdą namie siejo su karu Vietname. Jis šaukė ir reikalavo, kad Vietnamo karas būtų tuoj nutrauktas, kad visas vyriausybės ir visas šalies dėmesys būtų nukreiptas į pataisymą reikalų namie, kad viską suėda Vietnamo karas, o nieko nebepalieka, be tuščių pažadų, pakėlimui iš baisaus skurdo bedugnės mūsų miestuose milijonų žmonių, kurie daugumoje yra juodaspalviai žmonės.

Už tokį aiškų ir griežtą prieškarinį pasisakymą dr. Kingas buvo pikčiausiai pasmerktas. Girdi, jis turi nesikišti į karo reikalus. Smerkdamas Vietnamo karą, jis tik kenkia kovai už negrų teises. Net ir taip vadinamieji liberalai Kongrese ir kitur pasmerkė jį už siejimą kovos už negrų teises su kova prieš Vietnamo karą.

Dr. Kingo didelis proto šviesumas kaip tik ir pasireiškė tame, kad jis teisingai suprato civilinių teisių judėjimo problemas ir jungė jas su visomis kitomis šalies ir žmonijos problemomis. Jos neatskiriamos, jos nedalomos. Kas nori Amerikos negrų klausimą išspręsti izoliuotai nuo kitų šalies ir žmonijos problemų, tas nesupranta nei to klausimo, nei dr. Kingo mokymo, nei jo pasiaukojimo.

Seniausias kupiškėnas

Kupiškio rajono Skodinio tarybiniame ūkyje visi pažįsta ir gerbia senuką Antaną Kavaliauską iš Šalnakundžių kaimo. Jam—103 metai.

Antanas Kavaliauskas nugyveno ilgą ir gražų, bet nelengvą amžių. Jo tėvas turėjo hektarą žemės, todėl Antanas iš pat vaikystės žengė samdinio keliu. Jis dalyvavo rusų-japonų kare, patyrė pilietinio karo negandus. Antanas išaugino penkis vaikus, kurie, kaip ir tėvas, gauna senatvės pensijas...

Nuostabiai stipri senuko sveikata. Jis žvalus, energingas. Vieninteli kartą gyvenime, užpernai, susirgo gripu, susitiko su gydytoju.

Vasarą A. Kavaliauską galima sutikti sode.

—Reikia padėti sūnui ir dukrai, juk jiedu jau nedarbingi, pensininkai, — juokauja į antrą šimtmetį įžengęs senukas.

A. Orintas

JAV valdžios tarnautojai prieš karą

Washingtonas.— Federalinės valdžios tarnautojų būrys pasirašė peticiją, smerkiančią karą Vietname. Peticija buvo priduota prez. Johnsonui.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

NORVEGIJOS JAUNIMAS TARYBŲ LIETUVOJE!

Balandžio 3 dieną žinių agentūra "Elta" pranešė:

Keturias dienas Lietuvoje viešėjo Norvegijos jaunimo delegacija. Apie tai, kokius įspūdžius svečiams paliko apsilankymas mūsų respublikoje, ELTOS korespondentas paprašė papasakoti vieną delegacijos vadovų — Norvegijos jaunimo valstybinės tarybos pirmininko pavaduotoją Ulufą Arntseną.

—Tai, ką mes pamatėme Lietuvoje savo akimis, — pasakė jis, — žymiai pakeitė vaizdą, kuris buvo susidaręs apie šią tarybinę respubliką iš mokyklinių vadovėlių ir kitų šaltinių. Nustebino tai, kad jaunimui čia patikimi aukšti, atsakingi postai valdžios organuose, kad jis aktyviai reiškiasi moksle, mene ir kitose srityse.

Mes labai patenkinti, pareiškė U. Arntsenas, kad suradome bendrą kalbą su jūsų respublikos jaunimu. Lietuvos jaunimo organizacijų komitete mes aptarėme aktualias jaunimo problemas ir bendradarbiavimo perspektyvas. Baltų ir skandinavų tautos saugo didžiulius senų kultūrų lobius, ir mums, jaunosios kartos atstovams, reikia geriau juos žinoti. Tikimės, kad užsimezgusi lietuvių ir norvegų jaunimo draugystė ir kultūrinis bendradarbiavimas tarnaus taikai, pažangai.

"TOJI KULKA PERVĖRĖ IR MANE..."

New Jersey valstijos sostinėje leidžiamas dienraštis "The Trentonian" balandžio 8 d. savo vedamąjį "Time for Rebirth" pradėjo šiais tarybinio poeto Yevgeny Yevtushenko žodžiais:

"Jis buvo negras,
Bet su gryna siela balta
kaip sniegas
Baltieji su juoda siela
Jį užmušė.
Kuomet apie tai išgirdau,
Ta pati kulka pervėrė
ir mane...
Ir aš vėl užgimiau
jau Negru."

Laikraštis teisingai sako, kad šitie poeto žodžiai išreiškia jausmus labai, labai daugelio ir amerikiečių.

ŽURNALUI 50 METŲ

Balandžio mėnesį sukanka 50 metų žurnalui "Komunistas". Jis buvo pradėtas leisti 1918 metais.

Vilniaus "Tiesa" apie tai rašo:

Greta "Tiesos" laikraščio, pradėjusio eiti Petrograde 1917 m. balandžio 12 d., Rusijos Komunistų partijos (bolševikų) Lietuvių sekcijų Centro biuras nutarė leisti Voroneže "Komunistą". Rytoj, balandžio 6 d., sukanka penkiasdešimt metų nuo pirmojo jo numerio pasirodymo. Ši sukaktis — žymus įvykis visos lietuvių komunistinės spaudos istorijoje. Ši data brangi ne vien tik visiems tarybinės spaudos darbuotojams, jos gausiems bendradarbiams ir skaitytojams. "Komunistas" pradžioje ėjęs savaitraščiu, o vėliau tapęs teoriniu Lietuvos Komunistų partijos žurnalu, glaudžiai suaugęs su Lietuvos Komunistų partijos susikūrimu ir jos veikla, su visa Lietuvos darbo žmonių kovos istorija už išsivadavimą iš išnaudotojų jungo, už socialistinės santvarkos sukūrimą Lietuvoje.

"Komunisto" žurnalas nuo pirmųjų savo numerių nenuilstamai propagavo nemirtingas marksizmo-leninizmo idėjas, padėjo politiškai šviestis ir grūdintis lietuviams komunistams, visiems darbo žmonėms.

Gilią vagą "Komunistas" yra išvaręs, Lietuvoje nugalėjus Tarybų valdžiai. Populiarindamas partijos nutarimus, apibendrindamas jos veiklos pasiekimus, mobilizuodamas partinius ir tarybinius darbuotojus, visus Tarybų Lietuvos darbo žmones naujiems uždaviniams spręsti, puoselėdamas ir stiprindamas tarybinių tautų draugystę, auklėdamas darbo žmones tarybinio patriotizmo ir proletarinio internacionalizmo ir solidarumo idėjų dvasia, "Komunisto" žurnalas aktyviai padeda įgyvendinti partijos politiką. Žurnalas nuveikė rimtą darbą, iš marksistinių pozicijų nagrinėdamas lietuvių tautos istoriją, nacionalinės kultūros, literatūros ir meno vystymąsi.

PASIKALBĖJIMAS SU KARO KRIMINALISTU

Lietuvos "Komjaunimo tiesa" davė straipsnelį apie vieną didžiausių Antrojo pasaulinio karo kriminalistų. Jis įdomus ir mums. Straipsnelyje, tarp kitko, sakoma:

Šiandien Skorcenis — klestintis biznierius, gyvena Ispanijoje, vadovauja prekybos firmai. Amerikos laikraščio "Boston Globe" korespondentui Viljamui Bjukmenui po metus trukusio susirašinėjimo Madride pavyko susitikti su Skorceniu ir gauti jo interviu.

Buvęs esesininkas dėl savo banditiškos praeities nejaučia jokio sąžinės graužimo, dar daugiau — jis didžiuojasi ja. Savo bute Kastelon de la Plana Madride Skorcenis parodė korespondentui medalius, ordinus, kuriuos jis gavo iš Hitlerio už "žygdarbius." Jis papasakojo apie savo ryšius su Hitleriu, Geringu, Himleriu, Gebelsu, apie pamišėlio fiurerio pasitikėjimą. Su budelio cinizmu Skorcenis dėstė, kaip jis dalyvavo baudėjų operacijose prieš partizanus Tarybų Sąjungos teritorijoje. Žvėriškumus tarybinių žmonių atžvilgiu jis teisino tuo, kad "partizaniniame kare negali būti jokių karo taisyklių." Pasak jo, represijos prieš civilius gyventojus "buvo pateisinamos."

Skorcenis pritaria "išdegintos žemės" politikai, kurią hitlerininkai plačiai taikė Europoje. "Vadui, norint sudeginti tas materialines vertybes, kurios gali padėti priešui, nereikia jokio įsakymo," ciniškai pareiškė buvęs esesininkas.

1947 metais, prisimena Skorcenis, jis atsidūrė Amerikos karo tribunole Vakarų Vokietijoje kaip hitlerinis karo nusikaltėlis. Tribunolas išteisino jį... "dėl įkalčių stokos." Vienas Amerikos karinis teisėjas pareiškė, kad... didžiuotųsi, jeigu galėtų vadovauti tokiems žmonėms, kaip Skorcenis. Su Amerikos vyriausiuoju prokuroru, "kaltinusiu" jį šiame procese, Skorcenis iki šiol susirašinėja.

Tačiau Skorcenis — tai ne tik praeitis. Nuo 1952 metų Madride jis vadovauja prekybos firmai, 1955-1961 metais pristačiusiai daugiau kaip ketvirtadalį visų medžiagų, kurias Amerikos KOP ir KJP pirko Vakarų Europoje karinėms bazėms Ispanijoje statyti. Tai surenkami angarai, plieninės konstrukcijos, vamzdžiai ir t. t.

Buvęs esesininkas "tarnybos reikalais" lankosi VFR, ten susitinka su savo bendraminčiais. Skorcenis kukliai vadina šias keliones "susitikimais su savo buvusiais kareiviais." Šių "susitikimų" VFR finansinę pusę buvęs hitlerininkas linkęs nutylėti.

MRS. BIRD JOHNSON IR PREZIDENTAS

Naujame laikraštyje "New York Daily Column" kolumnistė Phyllis Battelle mano, kad prezidento žmona Lady Bird Johnson "privertė" savo vyrą nebekandidatuoti. Miss Battelle sako:

"Ji nenorėjo, kad jos vyras dalyvautų rinkiminėje kampanijoje. Yra tokių, kurie mano, kad Mrs. Johnson yra apdairesnė ir sumanesnė negu jos vyras. Vienas jų išsireiškė: "Lady Bird plačiai važinėjo po šalį, paprastai, su šalies pagražinimo reikalais, bet tai nebuvo jos vienintelis tikslas. Ji visur pastebėjo biaurumą ir neapykantą. Ji buvo pikietuojama. Kartais ji buvo ujama. Antagonizmas darėsi vis aiškesnis. Aš manau, kad ji nujautė geriau, negu prezidento patarėjai, kas dedasi aplinkui."

Na, ir Lady Bird įkalbėjo prezidentui nebekandidatuoti. Gal prisidėjo dar ir tas, kad ji pamatė beviltiškumą savo vyrui rinkimus laimėti. Ji pajuto visur, kur tik lankėsi, žmonių pasipiktinimą prezidento politika ryšium su jo vedamu karu prieš Vietnamo žmones.

Studentų miestelis Vilniuje

Būriai studentų dar bevardėmis savo būsimo miesto gatvėmis — sniego keliais — patraukė į "istorinę žemę", kur bus pastatyti nauji Vilniaus universiteto rūmai, bendrabučiai, skaityklos, biblioteka — ištisas studentų miestelis. Čia įvyko iškilmės.

Univcrsiteto rektorius J. Kubilius pasveikino visus su statybų pradžia.

— Seniausia Tarybų Sąjungos aukštoji mokykla nepaprastai išaugo, — pasakė J. Kubilius. — Pokario metais ji pasipildė naujomis laboratorijomis, skaityklomis, kaip niekad, turi gausią studentų šeimą. Tikimės savo 400 metų sukaktį švęsti naujame studentų miestelyje.

Pirmieji ekskavatori aus žingsniai, pirmieji žemėn įsmeigti kastuvai. Studentai papuošė ekskavatorių žaliu vainiku, ekskavatorininkus perrišo juostomis. Bet studentai nebūtų studentais, jei nesumanytų ko nors nepaprasto. Pagal seną papročį į žemę užkastas kiaušinis, sugiedotos giesmės su linkėjimais: skubėkit, statykit, statykit mūsų namą ir studentų miestą, statykit ant stiprių pamatų.

Įsakė studentams apsikirpti-apsiskusti

Havana.— Kubos valdžia uždraudė studentams nešioti ilgus plaukus, barzdas, ūsus ir siauras kelines.

Toks patvarkymas vyriausia paliečia Havanos universiteto 26,000 studentų.

Kai kurie dr. Martin Luther reikšmingi pasisakymai

"Šiandien mūsų pasaulyje vyksta didelė revoliucija, socialinė revoliucija žmonių samprotavime ir sieloje. Ir ši revoliucija tapo paversta apvienytu balsu: 'Mes norime būti laisvi!'" — 1960 m.

"Mane gali nukankinti. Gali mane net užmušti. Bet aš noriu, kad būtų sakoma, jeigu aš žūčiau kovoje, kad "Jis mirė, kad žmonės būtų išlaisvinti." — 1962.

"Tad klausykite: Apsiaukite patogiais batais kelionei; nepavarkite; kelias gali būti tamsus ir pavojingas; mes maršuojame už laisvę." — 1962.

"Šią tamsią valandą mes neturime įpulti į desperaciją, mes neturime pasiduoti neapykantai — mes neturime prarasti pasitikėjimo mūsų baltaisiais broliais." — 1963 mm., po to, kai baltieji rasistai susprogdino bažnyčią Birminghame ir užmušė keturias mažas negraites.

— "Šiandien aš sakau jums, mano draugai, kad nors šiandien mes susiduriame ir rytoj susidursime su dideliais sunkumais, bet aš vis tiek neatsisakau savo sapno. Mano sapno šaknys giliai suleistos į Amerikos sapną. Aš sapnuoju, kad vieną kurią dieną ši tauta pakils ir pradės gyventi pagal savo kredo: 'Šias tiesas mes laikome savaime aiškiomis, kad visi žmonės yra sutverti lygūs'."

Aš sapnuoju, kad vieną kurią dieną Georgijos valstijos raudonųjų pašlaičių buvusių vergų sūnūs ir sūnūs buvusių vergų savininkų galės sėdėti prie bendro brolybės stalo. Aš sapnuoju, kad vieną dieną netgi Mississippi valstija, paskendusi neteisybėje ir priespaudoje bus paversta laisvės ir teisingumo baze.

Aš sapnuoju, kad mano keturi maži vaikučiai vieną kurią dieną gyvens tautoje, kurioje jie bus sprendžiami (traktuojami) ne pagal jų odos spalvą, bet pagal jų charakterio kokybę. Aš sapnuoju... Taip, aš sapnuoju, kad vieną kurią dieną Alabamoje, su savo šlykščiais rasistais, su savo gubernatoriumi, kurio lūpos suteptos priešinimusi ir nulifikacijomis, vieną kurią dieną kaip tik šioje Alabamoje juodi berniukai ir juodos mergaitės galės paspausti rankutes baltiems berniukams ir baltoms mergaitėms kaip sesutėms ir broliukams."—1963 m. kovo 28 d., žygyje į Washingtoną.

"Ne klausimas, ar mes būsime ekstremistai (kraštutinieji), bet klausimas yra, kokiais ekstremistais mes būsime. Ar mes būsime ekstremistai už neapykantą, ar už meilę? Ar mes būsime ekstremistai už išlaikymą neteisingumo ar ekstremistai už teisingumo reikalą?"—1963 m.

"Kai kurie jūsų turite peilius, aš jums sakau, kad juos numestumėte. Kai kurie jūsų turite ginklus, aš prašau, kad juos padėtumėte. Pasiimkite nejėginį ginklą, pasikabinkite ant krūtinės teisingumo apsaugą, apsiginkluokite teisingumu, ir tik maršuokite."—1964 m.

Aš tikiu, kad neginkluotas teisingumas ir besąlyginė meilė tars paskutinį žodį tikrovėje. Štai kodėl teisingumas, laikinai nugalėtas, yra stipresnis už triumfuojantį blogį."—1964 m.

"Kokia nauda tau iš to, kad tu turi teisę valgykloje valgyti, bet jeigu neturi iš ko maistą nusipirkti?"—1965 m.

"Negrui reikalingas baltas žmogus padėti jam išsilaisvinti iš baimės. Baltam žmogui reikalingas negras padėti jam išsilaisvinti iš jo kaltumo sąjausmo." — 1966 m.

"Kaip ir kiekvienas žmogus, aš irgi noriu gyventi ilgai. Gyvenimo ilgumas turi savo vietą. Bet dabar aš tuo nesirūpinu... Aš matau pažadėtąją žemę. Aš gal jos nepasieksiu kartu su jumis, bet aš noriu žinoti šiandien, kad mes, kaip žmonės, tą žemę pasieksime." — 1968 m. bal. 3 d. (Ant rytojaus dr. Kingas buvo nužudytas.)

Jambolenas

Gana didelę cheminių pluoštų šeimą — nailoną, terileną, elaną ir t.t. —papildė jambolenas. Jis pavadintas Bulgarijos miesto, netoli kurio statomas didžiulis sintetinių pluoštų fabrikas, vardu.

Jamboleno audiniai, imituojantieji vilną, medvilnę, šilką, labai stiprūs, nebijo saulės veikimo ir temperatūros svyravimų, sugeria drėgmę, nesitraukia po skalbimo, nesiglamžo. Iš jų pluošto bus gaminamas brezentas, elektros izoliatoriai, kordai techniniams gaminiams, transporterių juostos gaisriniai drabužiai.

Kelias į jūrą

Per dvidešimt metų Klaipėdos jūreivystės mokykla paruošė daug kvalifikuotų jūrininkų. Jie dirba Lietuvos žvėjybos laivyne ir kranto įmonėse bei organizacijose.

Mokyklos dvidešimtmečio sukakties proga įvyko kursantų susitikimai su buvusiais auklėtiniais.

Apie jaunų lietuvių kelią į jūrą pasakoja nedidelė brošiūra, kurią paruošė ir išleido Klaipėdos jūreivystės mokykla paminėdama savo dvidešimtmetį.

Brooklynietis Remi Lo[illegible] prez, 33 m., užsimušė jo mašinai tvojus į užtvarą ant East River Drive.

VIENAS IŠ KETURIŲ

J. Greifenbergerio 70-asias gimimo metines minint

Ankstyvą, gūdų 1926 metų gruodžio 27-osios parytį prie Kauno VI forto nuaidėjo salvė. Su šūkiu "Tegyvuoja komunizmas!" lūpose nuo lietuviškųjų fašistų kulkų žuvo keturi jžymūs Lietuvos komunistai—Karolis Požela, Juozas Greifenbergeris, Kazys Giedrys ir Rapolas Čarnas.

Šiandien Juozui Greifenbergeriui būtų sukakę 70 metų. Jis žuvo sulaukęs tik dvidešimt aštuonerių, vos aštuonetą metų dalyvavęs revoliucijoje. Per tokį trumpą laiką J. Greifenbergeris spėjo palikti neišdildomą

pėdsaką Lietuvos Komunistų partijos nueitame kovos kelyje.

Kalvarijoje gyvenusio vokiečių tautybės kalvio sūnų pirmojo imperialistinio karo audra nubloškė į Smolenską. Čia J. Greifenbergeris dirbo iš Vilniaus evakuotame "Vilijos" žemės ūkio mašinų fabrike, čia jis eksternu baigė gimnazijos kursą.

1918 metų pabaigoje J. Greifenbergeris — Rusijos Komunistinės Jaunimo Sąjungos steigiamojo suvažiavimo delegatas, atstovauja Vitebsko gubernijos Nevelio jaunimo revoliucinei organizacijai "III Internacionalas." Po to jis energingai dirba, kuriant Baltarusijos komjaunimo organizaciją.

1919 m. sausio mėnesį J. Greifenbergeris atvyko į Vilnių. Jis padėjo Lietuvos Komunistinės Jaunimo Sąjungos Laikinajam Centro Biurui užmegzti ryšį su Baltarusijos komjaunimo Centro Komitetu. Abiems komjaunimo sąjungoms 1919 m. vasario 10 d. susivienijus, J. Greifenbergeris aktyviai dalyvauja kuriant Komunistinį Jaunimo Internacionalą. Lietuvos komjaunimo veikloje J. Greifenbergeris aktyviai reiškėsi iki pat 1924 metų. Jam teko garbė atidaryti pirmąjį Lietuvos KJS suvažiavimą, nelegaliai susirinkusį Kaune 1924 m. spalio mėnesį. J. Greifenbergeris paruošė visų šio suvažiavimo rezoliucijų projektus. Jis atstovavo Lietuvos komjaunimui Komunistinio Jaunimo Internacionalo antrame kongrese (1921 m.), kurį laiką buvo KJ Internacionalo Vykdomojo Komiteto ir jam priklausiusio Pabaltijo komjaunimo biuro nariu.

Į Lietuvos Komunistų partijos darbą J. Greifenbergeris plačiau įsitraukė nuo 1921 metų, kai LKP III suvažiavimas išrinko ji Centro Komiteto nariu. J. Greifenbergeris su sprendžiamojo balso teise 1921 m. dalyvavo V. kongrese (1924 m.).

1923 m. J. Greifenbergeris padėjo K. Poželai Kaune įrengti LKP CK pogrindinę "Spartako" spaustuvę. Tais pačiais metais partija jį siunčia į Klaipėdą. 1924 m. birželio mėn. J. Greifenbergeris vadovauja LKP Klaipėdos miesto pirmosios konferencijos darbui, išrenkamas į LKP Klaipėdos krašto komitetą. LKP IV suvažiavimas išrinko jį LKP CK ir LKP CK Organizacinio biuro nariu. Kartu jis tęsia partinį darbą Klaipėdoje. 1925 metais dažnai buvoja Kaune, pavaduoja LKP CK sekretorių K. Poželą. J. Greifenbergeris tuo metu vadovavo ir Lietuvos Raudonosios pagalbos darbui. Nuo 1925 m. V. Kapsukas J. Greifenbergerį greta K. Poželos laikė vienu iš įžymiausių LKP Centro Komiteto narių.

1926 m. pradžioje J. Greifenbergeris dalyvauja Kaune įvykusioje LKP III konferencijoje, taip pat Maskvoje įvykusiame Kominterno Vykdomojo Komiteto išplėstiniame plenume, tampa LKP CK Politinio biuro nariu, LKP CK organizacinio skyriaus vedėju. Jam pavedama taip pat tvarkyti komunistinės spaudos vokiečių bei žydų kalbomis leidima. J. Greifenbergeris buvo vienas iš itakingiausių kovos prieš fašizmo grėsmę Lietuvoje organizatorių.

Fašistai skubėjo susidoroti su žymiais Lietuvos Komunistų partijos ir komjaunimo veikėjais. Vos dešimčiai dienų praėjus po fašistinio perversmo buvo nužudyti Karolis Požela. Juozas Greifenbergeris, Kazys Giedrys ir Rapolas Čarnas.

Jau penktas dešimtmetis, kai nebėra įžymaus komunisto Juozo Greifenbergerio. Tačiau jo vardas ir atlikti darbai įamžinti mūsų liaudies komunizmo statybos laimėjimuose.

M. Tamošiūnas

IŠ LAIŠKŲ

Gerbiama Redakcija,

Balandžio 2 dienos "Laisvėje" patalpintas įdomus straipsnis "Naujas miestelis — paukščių miestelis". Sakoma, kad tas paukščių miestelis yra įsikūręs ties Rudamina. Noriu žinoti, ar ta Rudamina randasi Lazdijų rajone, ar kur kitur? Aš esu augęs Rudaminos apylinkėje.

Petras Paserskis

Atsakymas

Taip, Rudamina yra vienas Lazdijų rajono miestelių, išsistatęs prie pat to paties pavadinimo upelio.

Burmistrų rūpesčiai

Marsalos, Sicilijos vyndarių miesto, puošni rotušė bus nedelsiant parduota, kai tik atsiras norinčių ją pirkti. Savivaldybės nariai, pareiškė burmistras Samaritanas, nori persikelti į kuklesnes, pigesnes, patalpas, nes kitaip 80,000 gyventojų miesto valdžiai gresia bankrotas.

Iš 8,050 Italijos bendruomenių 3,518 yra prasiskolinusios. Per pastaruosius dešimt metų jų skolos padidėjo dešimteriopai.

Perskaitę "Laisvę" paduokite kitiems, kurie jos dar neskaito.

Kur ir kaip atsirado pypkė?

Žmonės, kurie rimtai domisi pypkės istorija, nesutinka vienu klausimu — kokia jos kilmė. Vieni teigia, kad paprotys rūkyti pypkę į Europą buvo atvežtas iš Afrikos. Ten jis buvo praktikuojamas daugelį amžių prieš pasirodant europiečiams. Kartu minimi ir bušmenai, nuo neatmenamų laikų gyvena Kalahario dykumos smėlynuose Afrikos žemyno pietuose. Jie iškasa žemėje nedidelę duobutę, prikemša ją tabako lapų ir praduria lazdele skylę, pro kurią rūkoburną prie žemės, įkvepia dūmus. Kartais duobutės sienelės išplūkiamos moliu. Įkaitęs jis sukietėja, ir tokią pypkę galima kilnoti iš vietos į vietą, o tai labai paranku bušmenų medžiotojams.

Kiti specialistai mano, kad pypkę išrado Amerikos žemyno tautos. Ir iš tikrųjų seniausios pypkės, išlikusios iki mūsų dienų, randamos Amerikoje, Ohajo, Ilinoiso, Indianos ir Ajovos valstijose. Daugiausia jos būna neįmantrios, padarytos iš porfyro ar kitų kietųjų mineralų. Tačiau atskiri egzemplioriai sumaniai išmarginti žvėrių, paukščių, roplių ir žmonių galvų atvaizdais.

Pasak legendos, pirmąją pypkę į Europą atvežė Anglijos karaliaus pasiuntinys seras Volteras Ralėjus. Ją serui Volterui padovanojo pirmasis Virdžinijos gubernatorius Ralfas Leina. Pypkės greitai paplito visoje Europoje. Jos buvo gaminamos iš molio ir porceliano, geležies ar vario. Legenda pasakoja, kad vienas Napoleono gerbėjas, aplankęs Korsiką, nutarė pasidaryti atminčiai pypkę iš saloje augančios šilojaus šaknies. Taip buvo rasta medžiaga, pasižyminti reikiamomis savybėmis—lengva, tvirta, nebijanti ugnies, lengvai apdorojama ir malonios išvaizdos. Praėjusiame šimtmetyje pradėtos gaminti pypkės iš "niršaumo" arba "jūros putų," kurios buvo atvežamos iš Australijos ir Vengrijos. "Putų" pypkės išgarsėjo kaip "pypkių karaliai," nes, ilgiau vartojant, jos keičia spalvą. Iš pradžių buvusios dramblio kaulo baltumo, vėliau tampa tamsiai rudos ir suteikia tabakui ypatingą skonį.

Pirmosios pypkės buvo daromos iš molio ir iki 1619 metu taip įsigalėjo, kad pypkių gamybos kompanijai Anglijoje buvo dovanota karališkoji chartija.

Mūsų dienomis pypkių gamyba savo meistriškumo viršūnę pasiekė Anglijoje. Angliškosios pypkės iš šiloiaus šaknu ir "jūros putų" turi didele paklausą daugelyje pasaulio šalių.

J. Ustimenka

Ispaniia nusigando TSRS laivų

Madridas. — Ispanijos parlamente daugelis kalbėjo apie Tarybų Sąjungos laivus Viduržemio jūroje. Ispanijos valdžia skaito tai nemaloniu dalyku.

Pravesta nuomonė, kad Ispanija turi kooperuoti su Jungtinėmis Valstijomis savo interesų apsaugai.

Neišbrendami sunkumai

Kai kas yra linkęs manyti, kad pasaulį valdo ir viską nusako gera ekonominė padėtis, o politika yra tik ekonominių dėsnių tarnaitė. Bet Amerikoje yra skirtingiau. Čia politika nori valdyti ekonomiką.

Prasiskolinę iki ausų

Sutiksime, kad Amerika yra turtinga šalis. Ji net neblogai stovi ekonominiai, išskyrus tai, kad 35,000,000 jos žmonių kasdien eina gulti nedavalgę. (J. F. Kenedžio nekartą priminti faktai). Bet Amerikos politinis aparatas labai nevykęs. Kas šiuomi laiku vyksta ir kas dar vyks šalyje, sunku įsivaizduoti.

Šalies finansai taip vedami, kad jau per eilę metų nesuvedamas galas su galu. Šalies skolos jau siekia $358,000,000,000. Vien tik už procentus jau išmokama daugiau kaip $13,000,000,000 per metus. Tas tuština šalies iždą.

O, negana to, didžiųjų korporacijų ir įmonių skolos siekia $445, 600, 000,000. Rajonų ir miestų individualių piliečių skolos $92, 300, 000, 000 ir šeimų — $202, 200, 000, 000. Vien už automašinas, televizorius ir kitus mažmožius skolos—$89, 900, 000, 000. Už šias visas skolas bankai ima 6% ir daugiau. O infliacijai didėjant procentai už paskolas dar padidės.

Gilioje krizėje

Mūsų agrikultūra (žemdirbystė) aukštai automatizuota, viskam pritaikoma mašina. Jei farmeriui nesiseka verstis, jam patariama "nueiti pas bankininką pasitarti"... Tarkis su tuo, kuris mažiau už tave žino apie kviečių sėją, apie pieno pristatymą, apie bekono auklėjimą bei gyvulių veislių tobulinimą. Bet jis sėdi ant pinigų maišo. Su juo "tariasi" net valstybė, valstybės vadai. Tą darant per eilę metų, šalis, faktinai, jau priklauso bankams. Nebėra nei prestižo, nei garbės, nei pasitikėjimo ateitimi.

Kas šiuo laiku dedasi po uždanga, net plaukai raitosi. Šalyje suirutė, politinė krizė. Vieni kaltina karą Vietname, kiti rasizmą ir gatvėse užpuldinėjimus.

Sunku beatspėti

Kas prie ko ruošiasi, sunku atspėti. Bet visur eina supirkinėjimas ginklų ir šovinių. Kas seniau įvyko Selmoje ir Montgomeryje, tai šiuo laiku pasikartos eilėje miestų.

Baltieji organizuojasi prieš negrus, o negrai prieš baltuosius. Bet jei kovos prasidės, tai jos nebebus tik rasinėmis kovomis. Jos sieksis toliau, jos bus klasinės.

Rodosi, Detroito ir Niu-Yorko majorai jau padarė viešus atsišaukimus į savo piliečius ir prašė, kad jie paliautų pirktis ginklus, nes tas neprives prie gero. Ar tas jų prašymas buvo išklausytas? Ne!

Ginklų biznis užvis geriausias... O kad jis eitų dar geriau, tai retkarčiais parodoma ant TV kaip "pogrindinis" elementas — vidžiliantai, daro pratimus. Pratimuose dalyvauja ne tik vyrai, bet ir moterys bei paaugliai. Jie pradeda savo susirinkimus su malda, kur jie prašo dievo, kad jiems "padėtų kovoti prieš tuos juodus gyvulius". Jie turi omenyje negrus... Kodėl taip?

Kodėl šiuo laiku taip yra?..

Per ilgai kentėta, per ilgai laukta. Iš valdžios pusės nieko gero nesulaukta. Karas Vietname veda visus iš kantrybės, veda iš kantrybės ir valdininkų veidmainiavimas.

Visuomenė pradeda nerimauti, pradeda nepasitikėti ateitimi, kada valdininkai vieną sako, o kitą daro. O jie kitaip negali elgtis, gindami tik turčių ir bankininkų reikalus. Čia viską nusako ir valdo ne dora, tiesa, arba žmogaus geras vardas, jo garbė, o kapitalas, turtas, bankas, doleris.

O susidėjus blogosioms pusėms, jau ir doleris smunka. Nebėra gana aukso, kad garantuotų jo tikrą vertę.

Pasijautė blogai ir šalies prezidentas L. B. Johnsonas. Jis gal jau gavo pylos ne tik nuo žmonių, bet ir nuo savo ištikimų bičiulių—bankininkų. Jis jau atsisakė priimti nominacijas į šalies prezidentus. O tai nepaprastas dalykas.

Mat, jis geriau pasitrauks. Jis privirė košės, kurios nebegali iškabinti. Ją palieka kitiems!

Dzūkelis

Įžymiajam architektui 75-eri metai

Įdomi ir sudėtinga vyresniosios mūsų kartos architekto Vytauto Landsbergio-Žemkalnio biografija.

Pradžios mokyklą V. Landsbergis baigė Maskvoje, kur gyveno su tėvais. Realinę mokyklą jau lankė Vilniuje, o baigė Rygoje. Po to — Rygos Politechnikos instituto architektūros skyrius. Pirmasis pasaulinis karas nutraukė studijas, ir tik 1922 m. jis išvyko į Romą, įstojo į Architektūros mokyklą. Ją baigęs, įsigijo architekto diplomą.

Nuo 1926 metų prasideda darbas Kaune. Per kokius 15 metų Lietuvoje jis suprojektavo ir pastatė 24 gyvenamuosius namus, 5 mokyklas, 10 ligoninių, 4 visuomeninius ir 5 pramoninius pastatus, apie 10 įvairios paskirties paminklų.

1939 m. sugrąžinus Vilnių Lietuvai, Vyt. Landsbergis-Žemkalnis skiriamas vyriausiuoju Vilniaus inžinieriumi.

Hitlerininkų okupacijos metais Vyt. Landsbergis-Žemkalnis padėjo išsigelbėti daugeliui pabėgusių iš geto žydų tautybės žmonių, nedvejodamas ne kartą prigloběė besislapstantį žymų tarybinį veikėją Vitą. O Kaune architekto šeimoje prieglobstį rado Vito dukra Elvyra.

Ir tik karo pabaigoje V. Žemkalnį vis dėlto įskundė kaip reicho priešininką.

Laimei, pavyko išvengti koncentracijos stovyklos. Žemkalnis su svetimais dokumentais išvyksta iš Lietuvos. Nuo čia ir prasideda 15 metų trukusi Landsbergio odisėja. Tik 1959 m. jis grįžta į Lietuvą.

Sugrįžęs į gimtinę, jis iš karto ėmėsi pamėgto darbo.

M. Gregorauskui 60 metų

Profesorius, ekonomikos mokslų daktaras Marijonas Gregorauskas, kuriam kovo 13 d. sukako 60 metų, yra vienas iš žymiausių mūsų respublikos mokslininkų ekonomistų - agrarininkų, pedagogas, visuomenės veikėjas. Dar buržuazijos valdymo metais M. Gregorauskas dirbo įvairiose kooperacijos organizacijose, rašė spaudoje apie aktualius tuo laiku kooperacijos klausimus. Už pažangią veiklą jį persekiojo buržuazinė vyriausybė — sodino į kalėjimą, trėmė, laikė policijos priežiūroje.

Nuvertus buržuazinį režimą, kilęs iš liaudies, Marijonas Gregorauskas iš karto aktyviai įsijungė į socialistinę statybą. 1940-1946 metais jis buvo Tarybų Lietuvos vyriausybės narys: iki 1944 m. ėjo Prekybos Liaudies komisaro, 1944-1946 metais—Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininko pavaduotojo pareigas.

Dideli jubiliato moksliniai sugebėjimai ir pedagoginis talentas atsiskleidė, kai jis pradėjo dėstyti Vilniaus universitete, o 1952-1956 metais ėmė dirbti dar ir Lietuvos TSR Mokslų akademijos Ekonomikos institute. Ypač didelį mokslinį darbą M. Gregorauskas nuveikė žemės ūkio srityje, kūrybiškai dirbdamas pats ir vadovaudamas kitiems mokslininkams bendradarbiams. Tur būt, nerasime nė vieno besidomančio respublikos liaudies ūkiu žmogaus, kuris nebūtų skaitęs M. Gregorausko veikalo. "Tarybų Lietuvos žemės ūkis (1940-1960 m). Tai stambi, 30 autorinių lankų monografija, kurioje autorius apibendrintai nušvietė Lietuvos žemės ūkio vystymąsi per dvidešimt socialistinės statybos metų, nužymėjo jo tolesnio kilimo gaires, ryškiai parodė Komunistų partijos vadovaujantį vaidmenį, sprendžiant agrarinį klausimą ir keliant darbo valstiečių gerovę Lietuvoje. Už šią monografiją jubiliatui 1962 m. suteiktas ekonomikos mokslų daktaro laipsnis.

Gili erudicija, geras teorinis pasiruošimas ir didelis praktinis patyrimas mokslininką įgalina sėkmingai spręsti įvairiausius ir sudėtingiausius žemės ūkio kėlimo klausimus. Tai liudija M. Gregoraus ko kartu su kitais moksliniais darbuotojais atlikti darbai apie kolūkių ekonomikos stiprinimą ir vystymą, kolūkių gamybos planavimą, specializavimą ir išdėstymą, kolūkių teritorijos organizavimą, kolūkių produkcijos savykainos mažinimą ir kiti. Jubiliatas sėkmingai pasireiškia ir kaip mokslinių tyrimų organizatorius — ruošiant tokius stambius kolektyvinius veikalus, kaip "Priemonės žemės ūkio gamybai vystyti" (1959 m. laida lietė Lietuvos TSR Rytų zoną, o 1964 m. laida visą respubliką), "Lietuvos TSR žemės ūkio tvarkymo sistema" (spausdinamas), jis vadovavo jų ekonominei daliai. Iš viso jubiliato plunksnai priklauso beveik 190 autorinių lankų apimties 90 mokslinių darbų, iš kurių apie pusė paskelbta spaudoje. 1965 m. už nuopelnus, vystant ekonomikos mokslą ir respublikos liaudies ūkį, Marijonui Gregorauskui suteiktas Lietuvos TSR nusipelniusio ekonomisto, už vaisingą pedagoginį darbą — profesoriaus vardas.

Jubiliatas aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, nuo 1958 m. yra Lietuvos Komunistų partijos narys. Jis— kelių mokslinių tarybų, "Žemės ūkio", "Mokslo ir gyvenimo" žurnalų redkolegijų narys, atžymėtas vyriausybiniais apdovanojimais. Profesorius kupinas kūrybinių jėgų ir naujų mokslinių sumanymų. Linkime sėkmės juos įgyvendinant.

Vaclovas Mališauskas
Ekonom. mokslų daktaras
Vytautas Januškevičius
Ekon. mokslų kandidatas

Kelionė į Žemės gelmes

Taip galima pavadinti tarybinių geofizikų Rytų Afrikos ekspediciją, kuriai vadovauja geografijos mokslų daktaras A. Kapica ir Tarybų Sąjungos MA naryskorespondentas V. Belousovas. Ji suorganizuota pagal Tarptautinio Žemės viršutiniosios mantijos tyrimo projekto programą.

Prieš kelerius metus sunku buvo patikėti, kad gamta "leis" žmogui iš planetos paviršiaus pažvelgti ten, kur prasideda žemės drebėjimai ir vulkanų išsiveržimai, kur slypi žemynų grimzdimo ir kilimo mechanizmas, naudingųjų iškasenų šaltiniai. Bet štai tyrinėtojai nustatė, kad didžiųjų lūžių žemės plutoje sistema, tiesiog atverianti kelią į mantiją — uolienas, slūgsančias po žemės plutos sluoksniu ir gaubiančias mūsų planetos branduolį,— eina ne tik Pasaulio vandenyno dugnu, išilgai vidurvandenyninių kalnagbrių, bet išeina ir paviršiun, ir tęsiasi nuo Raudonosios jūros per Sudano, Etiopijos, Kenijos, Ugandos, Ruandos, Kongo teritorijas.

Tarybiniai mokslininkai pasiūlė viršutiniosios mantijos tyrimo projektą, į kurį įeina šių Afrikos lūžių tyrinėjimai. Praėjusiais metais buvo atlikti parengiamieji darbai Rytų Afrikoje, Didžiųjų Afrikos ežerų rajone.

Iš esmės tai pirmas bandymas pasiekti mantiją iš sausumos. Iki šios mantijos uolienos buvo apčiuoptos tiktai vandenynų lūžiuose po storu vandens sluoksniu.

Ekspedicija numatyta keleriems metams. Šiais metais tame rajone bus tiriami žemės drebėjimai, pasitelkus į darbą kelias seismines stotis. Tai turėtų padėti nustatyti šių vietų žemės plutos storumą.

Mokslininkai tikisi, kad jų ekspedicijos tiek moksliniai, tiek ir praktiniai rezultatai padės atskleisti daugelį mūsų Žemės paslapčių.

Lake Success policija suėmė 20 m. vyrą, įtartą, kad jis slypėjo viduramžės moteriškės šėpoje iki ji parėjo iš miesto ir ją išprievartavo. Jį susekė vadovaudamiesi jo auto laisnių, kurio numerį paėmė budrūs kaimynai.

MISLINČIUS

Šis tas iš Biblijos apie patriarchą Mozę

Biblijos Senasis testamentas yra pripažintas žydų ir krikščionių šventraščiu. Krikščionys dar turi ir Naująjį testamentą (įstatymą). Senojo testamento herojus yra Mozė (Mošė), kaip kad Naujojo testamento Kristus. Pamename, kaip Lietuvos katalikų kunigai savo pamoksluose garbindavo "Mažiešių," kuris "išvedė žydus iš Egipto žemės, iš namų nevalios," kuris Sinajaus kalne "priėmė iš dievo dešimt prisakymų" (dekalogą). O tie "prisakymai" privalomi tikintiesiems žydams ir jų Senąjį įstatymą pasisavinu siems krikščionims.

Tariamasis patriarchas Mozė, kaip parašyta Biblijoje, nuolatos "kalbėjosi su dievu," jo įsakymus pildė, buvo dievo numylėtinis, šventas ir pavyzdingiausias žmogus žemėje. Apie jį Senasis testamentas suteikia daug žinių, kuriomis čia pasinaudosime.

Mozė, kaip ir visi kunigai, buvo turtų mėgėjas, turtingųjų užtarėjas, neapsakomai žiaurus ir didžiai neteisingas. Grįžęs nuo Sinajaus kalno ir radęs savo tautiečius begarbinant "svetimą dievą" aukso veršį, kurį jiems nuliedino jo brolis, vyriausias rabinas Aaronas, nenubaudė jį šios "didžiausios nuodemės" kaltininką, bet liaudį, savo tautos eilinius žmones. Aaroną jis tik švelniai pabarė: "Ką tau padarė šita tauta, kad ant jos užvedei didžiausią nuodemę"?

Baisi žmonių skerdynė

Mozė supykęs atsistojo stovyklos vartuose ir tarė: "Jei kas yra viešpaties, tesusijungia su manim. Ir susirinko prie jo visi Levio sūnūs, kuriems jis tarė: Tai sako viešpats, Izraelio dievas: Kiekvienas vyras teapsijuosia kalaviju aplink savo strėnas. Būkite stovyklos viduriu išilgai nuo vartų lig vartų, ir kiekvienas teužmuša savo brolį ir prietelių, ir artimą. Ir Levio sūnūs padarė, kaip Mozė buvo pasakęs, ir tą dieną krito apie dvidešimt tris tūkstančius žmonių. Ir Mozė tarė: Jūs pašventėte šiandien savo rankas viešpačiui, kiekvienas savo sūnuje ir brolyje, kad jums būtų duotas palaiminimas... Taigi viešpats ištiko tautą už nusikaltimus dėl veršio, kurį Aaronas buvo padaręs." (Išėjimo knyga, XXXII, 26-35).

Levio (Jokūbo sūnaus) giminės buvo apie 22,000 žmonių, kurių bent pusė galėjo imtis ginklo. Matyt, kad levitų stovyklos buvo pastatyta strateginėje vietoje, art auksinio veršio, ir dėlto jie galėjo apsiginkluoti pirmiau, negu kiti jų tautiečiai spėjo susivokti. Ir jie, Mozės vedini, išskerdė 23,000 savo brolių! Jei kiti vyrai būtų suspėję pasiimti kalavijus, Mozės šalininkai, kurių buvo mažiau, tikriausiai būtų buvę nugalėti.

Šią nelauktą ir nepaprastai žiaurią žudynę Mozė pridengė, kaip ir visuomet, "viešpaties valia." Jis laimino žudikus, "pašventusius savo rankas viešpačiui"! Matyt, jis buvo gudrus demagogas. O apgaudinėti Mozė mokėjo: įėjęs "liūdijimo padangėn" ('sandaros' palapinėn) jis vienas pasėdi valandėlę ir išėjęs pasako, jog kalbėjęs su viešpačiu," ir jo žodis būna labai autoritetingas!

Didelių turtų savininkas

Savo gimines, Levio palikuonis, Mozė padarė šventyklos sargais, "pašventė viešpačiui," o kitiems griežtai užgynė prie jos prisiartinti, kad nepamatytų ten sukrautų Mozės ir Aarono turtų. Viešpats būk jam sakęs: "Ir padovanosi levitus Aaronui ir jo sūnūms... Aaroną gi ir jo sūnus paskirsi kunigystės pareigoms. Kas iš pašaliečių prisiartins tarnauti (šventyklai) — numirs... Aaronas ir jo sūnūs įeis (į šventyklą) ir patys paskirstys kiekvienam darbą, ir padalins kas ką turi nešti. Kiti gi neturi iš žingeidumo žiūrėti, kas yra šventykloje (palapinėje), kol ji nebus suvyniota, nes kitaip — numirs" (bus užmušti).

Visai suprantama, kodėl Mozė pasidirbdino sau "sandaros skrynią" ir tyru auksu ją apkalė! Levitai buvo lyg ir stovyklos policininkai, privatinė Mozės - Aarono kariuomenė, maištams malšinti. O maištų ten būta gana dažnų, nes Mozės, Aarono bei jų tėvo Amramo šeimos mito ir lobo iš "viešpačiui" sudėtų aukų, kurių rinkliavą Mozė vis didino.

Murmėjimai prieš jį ir jo užtarėją dievą-Jahvę vis dažnėjo. Raudodami eiliniai žydai aimanavo: "Kas mums duos mėsos valgyti? Atsimename žuvis, kurias valgėme Egipte dovanai; mums ateina į atmintį agurkai, ir melonai, ir porai, ir svogūnai, ir česnakai. Mūsų siela išdžiūvo, o mūsų akys nieko kito nemato kaip tik maną"!

Vienu tarpu Mozės partuzanai levitai iššudė daug sukilusių žydų, kol "murmėjimas" buvo likviduotas: "Ir ana vieta buvo paminta Pageidimo kapinėmis; nes tenai palaidojo tautą, kuri buvo pasidavus geiduliams."

"Murmėjimai" nesiliovė Haseroto ir Parano tyruose: "Taigi visa minia šūkaudama raudojo tą naktį, ir visi Izraelio sūnūs murmėjo prieš Mozę ir Aaroną ir sakė: Verčiau būtume numirę Egipte, nei kad žūtume šitoje plačioje tyrumoje, ir viešpats neįvestų mūsų į tą žemę" (Palestiną)!

Sukilimas

Pagaliau prieš Mozės-Aarono rabinų kliką sukilo net dalis levitų, vedamų Levio vaikaičio Korės. Jie reikalavo, kad Mozė ir juos padarytų rabinais, kad ir jie galėtų gyventi iš "viešpačiui" skiriamų aukų bei dešimtinių, nes šventraštyje pasakyta, jog "viešpačiui pašvęstas lobis pridera prie kunigų teisių". Sukilusiems levitams ir Korei Mozė išmėtinėjo: "Klausykite Levio sūnūs: Argi dar jums maža, kad jus Izraelio dievas išskyrė iš visos tautos ir sujungė su savim, idant eitumėt jo tarnybą padangtėje ir stovėtumėt visos tautos akivaizdoje ir jai tarnautumėte? Argi dėl to jis leido prisiartinti prie savęs tau ir visiems tavo broliams, Levio sūnums, kad jūs reikalautumėt dar ir kunigystės, ir visa tavo gauja sukiltų prieš viešpatį? Nes kas gi yra Aaronas, kad prieš jį murmate?" (Skaičiai, XVI, 8-11).

Kerštas

Už šį "maištą" Mozė sunaikino Korės, Datano bei Abirono šeimas ir "visą jų gaują," apie 250 vyrų. Bet "maištininkai" vis nenurimo: "O kai sekančią dieną visa Izraelio sūnų daugybė murmėjo prieš Mozę ir Aaroną ir sakė: "Judu užmušėte viešpaties tautą," tai Mozė dar smarkiau jiems kirto, iššudydamas jų tūkstančius: "Iš tikrųjų gi žuvo 14,700, neskaitant tų, kurie žuvo Korės maište."

Maištavo jie ir Sino tyruose, ir Horo kalne, kai nerado vandens nei sau atsigerti, nei gyvuliams girdyti.

Tie nesiliaujanti maištai sunervino ne tik Mozę, bet ir tariamą jo "viešpatį," kuris seniau žydų tautą vadino: "Mano išrinktoji tauta, kunigų tauta," ir pan. Gi vėliau supykęs vadino juos "maištininkais bei netikėliais," užsiundė ją ugniniais žaldčiais ir norėjo "visą maru numarinti." Čia Mozė pasivadino "viešpačiu."

Žiaurumo pavyzdys

Nepaprasto žiaurumo pavyzdį Mozė parodė ir **neginkluotų** madianiečių skerdynės metu. Prieš madianiečius Mozė išsiuntė 12,000 ginkluotų karių, vadovaujamų Aarono sūnaus, kunigo Finėjo: "O susirėmę kovoje su madianiečiais ir juos nugalėję, jie užmušė visus vyriškius ir jų karalius, penkis tautos kunigaikščius... ir paėmė jų moteris ir vaikus, visus galvijus ir visą lobį, ką tik jie galėjo turėti, jie išplėšė: liepsna sudegino kaip miestus, taip sodžius ir tvirtoves; paskui ėmė grobį ir viską, kas jiems buvo tekę, kaip žmonėmis, taip ir galvijais, ir atvežė pas Mozę, kunigą Eliezarą (Aarono sūnų) ir visą Izraelio sūnų daugybę...

Mozė gi, kunigas Eliezaras ir visi susirinkimo kunigaikščiai išėjo jų pasitikti už stovyklos. Įsirūstinęs ant kariuomenės viršininkų, tūkstantininkų ir šimtininkų, kurie buvo atėję iš kovos, Mozė tarė: "Kam palikote gyvas moteris ... Taigi išmuškite kiek tik yra vyriškių, net ir vaikus, ir nugalabykite moteris, kurios gyveno su vyrais. Mažas gi merginas ir visas mergaites laikykite sau ir pasilikite už stovyklos septynias dienas." (Skaičių knyga XXXI, 1-36). Žydai, Biblijoje pasakyta, šioje skerdynėje "neprarado nė vieno žmogaus." Mozė pasirodė tikras barbaras, žvėriškas žudikas! Iš šio nepaprastai didelio grobio gera dalis paimta ir "viešpačiui," t. y. Mozei ir jo kunigams-rabinams.

Dar prieš pavergimą Kanaano žemės, dievas būk tai Mozei kalbėjęs: "Įsakyk Izraelio sūnums ir jiems kalbėk: Kai būsite perėję Jordaną, įeidami Kanaano žemėn, išnaikinkite visus anos žemės gyventojus; sutrupinkite paminklinius akmenis, sulaužykite statulas ir išgriaukite visas aukštas vietas (gojus)." Barbariškesnio patarimo, rodos, niekas negalėtų sugalvoti!

Neužmiršo savo tarnų

"Viešpats" neužmiršro ir savo išrinktųjų gauleiterių levitų. Moabo lygumose, prie Jordano upės, ties Jeriko miestu, jis Mozei sakęs: "Įsakyk Izraelio sūnums, kad duotų levitams iš savo tėviškės miestus apsigyventi ir jų piemenims aplinkui, idant jie patys pasiliktų miestuose, o jų bandoms ir galvijams būtų priemiesčiai, kurie tęsis per tūkstantį žingsnių aplink miestų mūrus... Visi duos levitams miestus pagal savo tėvonystės (peveldėjimo didumą."

Ir levitai gavo kelis desėtkus tokių miestų. Pat pradžioje Palestinos užgrobimo, jiems buvo užangažuota 48 miestai su apylinkėmis. Mozės palikuonys nenuskriaudė savo buvusių tarnų!

Kruvinas įsakymas

Nepaprastai žiauriu pasirodė patriarchas Mozė ir kitoj vietoj, kai jis žydams kalbėjo apie tai, kaip jie turi elgtis pavergę (atėmę iš arabų) Palestiną:

"Kai viešpats, tavo dievas, bus tave įvedęs į žemę, kurios paveldėti eini, ir kai jis bus tavo akivaizdoje išnaikinęs daug tautų: heriečius, gergeziečius, amoriečius, kanaaniečius, pereziečius, heviečius, jebuziečius — septynias tautas, daug gausingesnes už tave, ir stipresnes negu tu, ir kai viešpats, tavo dievas, bus jas tau padavęs, **išgalabysi** jas visas iki vienam. Nedarysi su jomis sandaros ir jų nepasigailėsi ir nesigiminiuosi su jomis per moterystes. Savo dukrų neduosi jų sūnums, nei jų dukterų neimsi savo sūnums... Išnaikinsi visas tautas, kurias, viešpats, tavo dievas, tau paduos. Nepasigailės jų tavo akys... Paduos į tavo rankas jų karalius, ir išdildysi jų vardus po dangumi; nė vienas negalės tau priešintis, kolei jų nesunaikinsi." (Pakartoto įstatymo knyga, XII, 1-24).

Kiek žemiau, toj pačioj Mozei skirtoj knygoj, Bibliijoj, randame ir daugiau žydams įsakymų: "Sugriaukite visas vietas, kur pagonys, kuriuos jūs nugalėsite, garbino savo dievus aukštuose kalnuose, kauburiuose ir po kiekvienu šakotu medžiu. Išardykite stabus ir išdildykite jų vardus iš jųjų vietų."

Ot kokia religinė "tolerancija"! Su visais pavergtais miestais Mozė tariamo "viešpaties" vardu, įsakė žydams elgtis kuo žiauriausiai:

O kai viešpats, tavo dievas, atiduos miestą į tavo rankas **nugalabysi visus** jame esančius kalavijo ašmenimis, atskirdamas moteris ir vaikus, galvijus ir visa, kas dar yra mieste. Visą grobį padalinsi tarp kariuomenės ir valgysi iš savo neprietelių išplėšų, kuriuos viešpats, tavo dievas, bus tau davęs. Taip darysi su visais miestais, kurie yra labai toli nuo tavęs ir nėra iš tų miestų, kuriuos gausi įrengimuose, šerdys.

paveldėti. Tuose gi miestuose, kurie bus tau duoti, **visai nepaliksi nė vieno gyvo**, bet užmuši juos kalavijų ašmenimis." (Pakart. įstatymo knyga, XXX, 13-17).

Reiškia, Mozė liepė, "dievo vardu," iššudyti ne tik vyrus, bet ir moteris ir vaikus! Labai "humaniškas" buvo tasai "dievo išrinktasis"! Jo "ukazas" skamba lyg kryžiuočių komtūro įsakymas knechtams, ėjusiems XIII amž. pradžioje žudyti lietuvių! Neabejotina, kad iš "švento rašto" ir kryžiuočiai sėmė sau žudikiškąjį mokslą bei įkvėpimą!

Ir jam galas

Pagaliau atėjo galas ir tariamam "viešpaties tarnui," kraugeriui Mozei. Biblijoje skaitome, jog prisiartino metas ir jam "susijungti su savo tauta." Legendariniams žydų tautos vadams, Mozei ir Aaronui, "viešpats" neleido įeiti į "pienu ir medum plūstančią pažadėtą žemę," Palestiną, dėl to, kad juodu "prie Prieštaravimo vandens," Sino tyruose, Kadese, jam "buvo neištikimi," suabejojo jo (dievo) galia iš uolos išgauti vandenį. Aaronas mirė, sulyg Biblijos teigimų, Horo kalne, Edono žemės ribose, o Mozė (turėdamas 120 metų) Nebo kalne, Moabo žemėje, netoli Jeriko (tik skersai Jordano upės). Nuo kalno viršūnės dievas jam parodęs visą žydams žadėtąjį kraštą, esantį kitoje Jordano pusėje, ir ten jį numarinęs. Tačiau jo kapo niekas nežino. Per Jordano upę, po trisdešimties dienų gedulio ("raudojimo"), žydus pervedęs Mozės palaimintas levitas, Nuno sūnus, Jošuė (Hošea).

Taip baigėsi Mozės, kaip žydų tautos vado, karjera. Aišku, jog čia ne autentinė istorija, bet biblinė legenda. O kiek daug žmonių ja tiki, kaip "šventa"! Tai vis tikybinių prietarų apakinti fanatikai.

Athol, Mass.

MIRĖ

Tophelia (Dudis) Gilgut, 95 m. amžiaus, mirė balandžio 3 d. Memorial ligoninėj. Gyveno po 88 Arthur Avenue. Jos vyras Jonas P. Gilgut mirė 1960 m.

Velionė iš Lietuvos atvyko prieš 60 metus. Nuliūdime paliko dukterį Mrs. Adelle V. Duval, vietinę; tris sūnus, dr. Constantin E. Gilgut, gyvenantį Amherst, dabar dirbantį Malawi, Africa; John Gilgut, Mamaroneck, N. Y., ir Thomas Gilgut, vietinį, taipgi devynis anūkus ir du proanūkus.

Velionė ir jos vyras per ilgą laiką buvo "Laisvės" skaitytojai.

Nepaprastas valcavimo Staklynas

Tarybiniai konstruktoriai sukūrė automatizuotą dvidešimties velenų valcavimo staklyną. Jo produkcija sveria kelis kilogramus. Šiame agregate gauta plieno ir kitų lydinių juosta yra 40 kartų plonesnė už žmogaus plauką! Iš jos gaminamos specialių transformatorių, naudojamų elektroninių skaičiavimo mašinų

Philadelphia, Pa.

Laukiame gegužės 5

Praleidome nevarginga žiemužę. Medeliai ir gėlės sužaliavo. Gražu. Nereikia nei sunkiais rūbais vilkėti. Norėtųsi net į laukus išvažiuoti. Bet kur važiuosi. Lietuviai myli geriau su lietuviais susieiti. Daug kas teiraujasi, kas pasidarė, kad pažangiečiai nei žieminės, nei pavasarinės sueigos nesurengia?

Kam čia teisintis, priežasčių buvo daug. Sužinojau net su smulkmenomis, kad SUEIGA **tikrai įvyks gegužės 5-tą dieną.**

Dėl to stropiai rengiasi darbščiosios moterys ir vyrai.

Šiuosyk susitarta, kad nei krutamų paveikslų nebus, kurie svečių laiko kiek sugaišina. Pažangiečiai kalba, kad apie Lietuvą žinome nemažai iš mūsų spaudos: "Laisvės," "Vilnies," "Liaudies Balso." Svarbu paremti tuos laikraščius, kad galėtų mums žinias siųsti iš visur. Taipgi labai norisi uasikalbėti su prieteliais, kuriuos taip seniai matėme. Daugelio jų jau netekome.

Šiuosyk turėsime **svečių** ir tolimų. Tai labai aukštai iškilusių lietuvių; su jais pasikalbėti daug kas pageidaus.

Prašome šią naujieną skleisti kuo plačiausiai tarp pažįstamų. Gegužės 5-tą dieną, 1 valandą, valgysime gerus pietus 6024 Wayne Ave. Susirasti šią "pašiūrę" ne vesunku. Gatvekaris Nr. 53 eina skersai Broad St. ir Erie Ave. Jis priveža iki vietos — 6024 Wayne Ave. Išlipti reikia ant Walnut Lane.

Busais galima važiuoti J. ir K. Atveš ant Chelton ir Wayne Avenues. Reikia eiti į North pusę du ir pusę skvėro. Su automobiliais iš visur geri keliai.

Južintiškis

Montreal, Canada

Porą dienų galvojau, kokiais gražiausiais žodžiais padėkoti brangiems dainininkams, Irenai Janulienei-Nakrušytei ir Albertui Daukšai iš Worcester, Mass. Tai didžių talentų, žavėjančių balsų dainininkai. Montrealo lietuviai, išgirdę, kad mūsų Sūnų ir Dukterų Draugija rengia 40 metų Jubiliejų, pamatę "Laisvėj" ir "Liaudies Balse" skelbimą, kad atvažiuos iš Amerikos dainininkai, ir koks buvo visų laukimas ir mūsų brangūs dainininkai mūsų neapvylė. Lietuvių Vytauto Klube didžiulė svetainė prisirinko pilnutėlė ir laukėm pasirodant dainininkų.

Štai išeina dainininkė Irena Janulienė, pasveikina montrealiečius su žodžiais "taika". Gausus rankų plojimas ir publika kartoja. "Taika pasauly".

Laimingi jūs, amerikiečiai, turėdami tokius talentingus dainininkus.

Dainos buvo viena už kitą gražesnės. Duetų ir solo gražumą, žavėsį negaliu aprašyti. Kuomet dainininkė Irena Janulienė išėjo su lietuvišku kostiumu, kur ji sakė, jai dovanojo viešint Lietuvoj per Dainų Šventę, publika žavėjos ir sakė, kaip ta senovės dainoj ta gražuolė Palangos Birutė. Jos ir balso darnumas ir pačios grožis ir laikysena ir grakštumas taip sužavėjo žiūrovus. Tik klausinėjo kada vėl galėsime girdėti jų dainas.

Pasibaigus programai prasidėjo vaišės. Užgrojo muzika. Draugas Šiuplevičius, paėmęs drąsą, nusilenkė dainininkei, pakviesdamas į valsą. Irena be puikybės, su šypsena sukosi po didžiulę salę. Vėl publikos griausmingas plojimas.

Taip mus visus sužavėjo Irena ir Albertas ir Alberto žmona, kuri akompanavo pianu.

Mes, Montrealo lietuviai, visuomet liekam jiems dėkingi ir lauksime dar kartą jūsų atvykstant.

Petrė Bendžaitis

Kauno "Trys mergelės"

Kauno įžymybe tapo "Trys mergelės." Nužengusios iš romantiškos legendos, jos įsikūrė naujame rajone netoli Petrašiūnų, ant aukšto, stataus Nemuno skardžio.

M. Ogajaus (ELTOS) nuotrauka

"Trys mergelės" — tai nedidelės kavinės pavadinimas. Tai legenda, keturiomis kalbomis surašyta valgiaraštyje. Tai talentingai Leono Striogos medyje atlikta skulptūra, puošianti pagrindinę salę.

Šioje nuotraukoje — trys padavėjos iš "Trijų mergelių": Irena Zarinskaitė, Irena Tkačiukaitė ir Tamara Trembač. Jeigu, atvykę į Kauną, užsuksite atsigaivinti į "Tris mergeles," jus pasitiks šios simpatiškos merginos.

Ir jeigu jums dar teko lankytis Šeduvos "Užuovėjoje," Palangos "Vasaroje," Vilniaus "Nykštuke," sutiksite: gražiomis kavinėmis turtėja Lietuva. Jauku jose.

Diktatoriaus džiaugsmas

Tarp tų, kurie kadaise apsidžiaugė JAV, prezidento John F. Kenedžio nužudymu, buvo ir Haičio respublikos prezidentas Fransua Diuvalje. Jis "pagarsėjo" tuo, kad liepė nužudyti daugiau kaip 2,000 politinių priešininkų, pasiskelbęs Haičio respublikos prezidentu iki gyvos galvos.

Kenedis buvo atsisakęs kruvinajam diktatoriui suteikti 48 milijonų dolerių paramą ir atšaukė Amerikos pasiuntinį iš Porto Prenso.

Haityje žmonės vidutiniškai sulaukia tik 33 metų amžiaus, 90 procentų neraštingi, bet už tai JAV biznieriai čia gerai pasipelno.

Nežinomas blogdarys įmetė per stiklinį langą dvi namų darbo bombas į krautuvę 101 Wooster St., New Yorke, bet bombos nedegė.

Aklųjų gydymas burtais

Pačios seniausios rašytinės žinios apie akluosius randamos Heziodo raštuose. Heziodas aklumo tėvyne laikė Egiptą. Ir neatsitiktinai. 1872 metais, vykdant archeologinius kasinėjimus Tebuose, buvo atrastas papiruso raštas, rašytas maždaug apie 1550—1553 metus prieš mūsų erą. Tame rašte yra paminėta apie 20 įvairių akių ligų ir jų gydymo receptų. Tai seniausias rašytinis dokumentas, pasakojantis apie aklumą ir jį sukeliančias priežastis.

Norėdami mesti žvilgsnį į priešistorinius, t. y. ikirašytinius laikus, turėsime pasitenkinti kai kuriais senovės tautų mitologiniais duomenimis.

Mitologija — tai senovės tautų mitai, siauresne prasme — liaudies padavimai, legendos, pasakos, burtai, užkeikimai ir įvairūs prietarai.

Mitologijoje pasakojama, jog pirmieji aklųjų globėjai buvę dievai. Egiptiečių aklųjų dievas buvęs Isis, o graikų — deivė Atėnė. Mūsų laikais atrastas vienas bareljefas, vaizduojąs Atėnę, stovinčią su gėlių puokšte prieš tris akluosius. Ši emblema greičiausiai rodo, kad aklieji turi gydytis vaistažolėmis, o ne burtais, užkeikimais ir žavėjimais.

"Piktosios dvasios"

Indai turėjo į akluosius kitokias pažiūras. Jie manė, kad piktosios kalnų dvasios — demonai, pavirtę kirmėlėmis, įlįsdavę į akis ir apakindavę žmones. Taigi norint atgauti regėjimą, reikia užmušti tas kirmėles, o tai pasiekiama tik užkeikimais.

Užkeikdami akių ligas ir kitas negeroves, indai kreipdavosi į paslaptingą dvasią Indrą. Dvasininkas, užkeikdamas aklumą, kalbėdavo: "Sutraiškyk tas kirmėles, o Indra! Tegu užmuša jų visas demoniškas jėgas mano išreikšta tau priesaika".

Graikų gydymo būdai

Graikų dvasininkai, gydydami akluosius, naudojo vadinamąjį Asklepiaus kultą. Iš pradžių akląjį išmaudydavo vonioje, paskui paguldydavo šventovėje ir įsakydavo: "Kai sapne išvysi šviesų šventojo veidą, prašyk, maldauk, kad tau būtų grąžintas regėjimas. Jei šventoji dvasia reikalaus atpildo, — prižadėk ir ištesėk!" Kad ligonis greičiau ir giliau užmigtų, graikų dvasininkai naudodavo narkotines žoles arba aprūkydavo jį svaiginančiais dūmais. Jam pabudus, patrindavo neregio akis šventintu gydomuoju skysčiu. Šis šventas miegas ir bendravimas su gerosiomis dvasiomis graikų mitologijoj vadinamas inkubaciniu miegu.

Ryšium su šiuo šventu inkubaciniu miegu graikuose yra išlikę keletas padavimų, siekiančių trečiąjį šimtmetį prieš mūsų erą.

"Išbandymas"

Vienas jų pasakoja apie Ambrosią iš Atėnų. Moteris netikėjusi tais šventaisiais sapnais, bet, būdama viena akim akla ir norėdama pasigydyti, ryžosi pati įsitikinti.

Užmigdyta šventovėje, Ambrosia pamatė nepaprastai skaistų, dievišką veidą, kuris, prisiartinęs prie jos, tarė: "Aš tave išgydysiu, bet tu už savo kvailystę, už netikėjimą mano šventosios dvasios galią turėsi paaukoti šventovei sidabrinę kiaulę". Įvykęs stebuklas, ir moteris pasveikusi.

Kiek šis gydymo būdas buvo veiksmingas ligoniams — neaišku, bet kad jis buvo pelningas ir naudingas graikų dvasininkams —nėra jokio abejojimo.

Anksčiau minėtas padavimas toliau pasakoja, jog vienam graikų kariui kautynių metu strėlėmis buvo išdurtos abi akys. Jis taip pat buvo užmigdytas šventykloje, ir tas pats dievišk asis veidas ištraukęs jam strėles iš akių ir karį pagydęs.

Tokios dievų aukos

Mitologiniai graikų dievai ne tiktai gydydavę akluosius, bet ir apakindavę nepaklusnius, išdrįsdavusius prieštarauti jų valiai, neklausyti jų įsakymų. Tokiomis žiaurių dievų aukomis tapo mitologiniai gaikų tautos didvyriai bei karžygiai: Terezis, Pinėjus, Demodokas ir kiti.

Apie Terezį pasakojama, jog jis atsitiktinai užėjęs pirtyje deivę Atėnę. Bijodama, kad Terezis nepamatytų jos nuogo kūno, deivė uždengusi jam akis savo rakomis, ir jis apakęs. Terezio motina Chariklė ilgai ir graudžiai meldusi Atėnę grąžinti jos sūnui regėjimą, bet deivė buvusi nepermaldaujama, tačiau suteikusi jam tokią klausą, jog jis galėjęs girdėti ir suprasti paukščių kalbą. Kartu jam suteikusi Apolono grožį ir įdavusi tokia lazdą, kuria pasiramsčiuodamas, lengvai pralenkdavęs reginčiuosius.

Tame pačiame mite toliau pasakojama, kad Terezis, kopdamas į kalną, kartą užtikęs dvi gyvates, greta viena kitos bešliaužiančias. Vienai tų gyvačių netyčia sudavęs lazda, ir gyvatė atvirtusi gražuole dievaite.

Toji dievaitė ėmusi maldauti, kad Terezis atverstų žmogumi jos vyrą, kuris dievo Apolono taip pat buvęs paverstas gyvate.

Terezis, negalėdamas atsispirti kerintiems gražios moters maldavimams, sudavęs savąja lazda ir antrąjai gyvatei. Ir toji atvirtusi gražiu jaunikaičiu.

Tiedu gražuoliai, atsidėkodami Tereziui, palietę savo rankomis jo akis, grąžinę jam regėjimą ir dar pailginę jo gyvenimą trimis amžiais.

Izraelitų gydymo būdai

Izraelitų tautoje buvo pagarsėjęs akių gydymas demono Šaburi dieną ir Šaburi naktį.

Šaburi dieną aklasis iškepdavęs iš įvairių gyvulių blužnies kepsnį, kurį turėdavęs aplaistyti savo krauju. Paruošus šį kepsnį, už durų ar sienos stovintis žmogus turėdavęs šaukti: "Neregy, duok aš tą kepsnį suvalgysiu! Aklasis atsakydavęs: "Valgyk į sveikatą!" Tada šis paimdavęs ir suvalgydavęs. Suvalgęs kepsnį, būtinai turėdavęs sudaužyti indą, nes kitaip pats apaksiąs.

Šaburi naktį aklieji būdavę kitaip gydomi. Akląjį surišdavę su šunimi virvele, nuvyta iš arklių ar karvių uodegų ašutų ir palikdavę smalsuolių pajuokai. Tie paprastai šaukdavę: "Seni, šunie, kvaily, gaidy!" Aklasis su savimi dar pasiimdavęs septynis įvairių gyvulių mėsos gabalus. Paskui juos pakabindavęs kur nors prie durų. Pakabintą mėsą šuo turėdavo pagriebti ir suėsti. Šuniui beėdant tą mėsą, aklasis atrišdavęs virvutę nuo savo kojos ir tuo pat metu šaukdavęs: "Šaburi Nakties, sūnau Nakties, palik mane ir pereik į šuns akis."

Tas pats izraelitų mitas apie demoną Šaburi toliau pasakoja, kad jis apakinęs visus, kurie nakties metu gerią vandenį iš upių ar ežerų, o šeštadieniais iš indų.

Kitas izraelitų padavimas apie higienos reikšmę žmogaus sveikatai pasakoja apie vieno karaliaus dukterį Batg Melech, kuri naktimis tupinti ant žmogaus piršto smaigalio ir tykojanti jį apakinti. Jei žmogus, nenusiplovęs rankų, t. y. nenubaidęs karaliaus dukters nuo savo piršto smaigalio, paliesiąs jomis savo akis, — tuojau apaksiąs.

V. Smalakys
("Mūsų žodis")

Rochester, N. Y.

Balandžio 7 d. Gedemino Draugystė turėjo skanius pietus, kuriuos surengė Antanas Arlauskas (Orlin) Gedemino Draugystės fondui. Už visą maistą ir visas kitas išlaidas užmokėjo draugai A. ir M. Arlauskai ir visą uždarbį atidavė Gedemino Draugystei.

Už tai Gedemino Draugystė ir visi nariai dėkojame už tokią didelę pagalbą ir dovaną. Antanas Arlauskas labai daug aukoja mūsų spaudai ir darbo žmonių reikalams. Tai jam už viską ačiū!

Draugui Arlauskui mes iškėlėme garbės tostą ir sustoję sudainavome "Ilgiausių metų" ir malonaus gimtadienio.

J. Totorius aukojo gėrimo butelį, kuris buvo išleistas už $26.00. Turėjome daug svečių ir viešnių. Visi buvo labai patenkinti.

Po vaišių įvyko Gedemino Draugystės susirinkimas, kuriame nutarta surengti gegužinę gegužės 19 d. Visi nariai prašomi dalyvauti.

L. Bekešienė

Philadelphia, Pa.

Rasistai bailiai

Mūsų miesto ir valstijos aukštieji valdžios pareigūnai praeityje visuomet propirštus žiūrėdavo į tamsiosios rasės skurdų gyvenimą ir niekados atidžiai neišklausydavo paniekintos rasės skundų... Bet kuomet tamsioji rasė, įkritusi į desperaciją, sugniaužė savo tvirtą kumštį ir pagrūmojo kerštu, tuomet ir didieji segregacijos galiūnai pabūgo. Jie nusigando juodųjų vergų rūstybės.

Pennsylvanijos valstijos gubernatoriaus Shafer įsaku visoje valstijoje, kur tik randasi daug negrų, uždarytos stipriųjų gėrimų parduotuvės ir smuklės (saliūnai). Philadelphijoje kiek skaitlingesni susirinkimai uždrausti. Gatvėse draudžiama stovėti arba vaikščioti didesnei grupei kaip aštuoniems asmenims.

Karinių laivų statybos uoste (Navy yard) vyksta pakartotinos protestų demonstracijos prieš atremontavimą didžiulio šarvuočio "New Jersey," kuris bus pasiųstas į Vietnamą daužyti ryžių augintojus. Pastaruoju laiku 12 demonstrantų areštuota. Dauguma moterys.

Po visą miestą dieną ir naktį zuja policija, apsiginklavusi automatais, granatomis ir kitkuo...

Ir kurgi dingo ta didžioji laisvė ir demokratija? Juk čionai vietkongų dar nesimato. Kurgi dingo tas didysis simbolis, "American way of life," kuris net ginklais brukamas kitų šalių liaudžiai už tūkstančių mylių?

-:- -:- -:-

Moterys už taiką ir naujai susiorganizavęs Progresyvių Demokratų Komitetas savo atsišaukime prašo plačiosios visuomenės finansinės paramos vedimui kampanijos už nominavimą taiką mylinčių kandidatų sekamuose rinkimuose.

Sukruskime visi. Susirūpinkime šios šalies politiniais rinkimais, kad vėl nepasigrobtų į savo rankas šalies vairą karingi vanagai!

Jau šis Vietnamo karas įgriso mums iki kaulų!

Leonora

Sausra siaučia Rodezijoje

Salisbury. — Šiuo metu Rodezijoje siaučia sausra, sudaranti katastrofišką proporciją. Valdžia skiria fondus irigacijai.

BROCKTON, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Antanas Orintas

Mirė balandžio 12, 1965

Jau trys metai suėjo kai netikėtai mirė mano vyras, vaikų tėvas. Mes negalime jo pamiršti. Jo atsiminimui skiriame šias eiles:

Kam užmerkiai meilias akis,
Kodėl miegi taip kietai?
Kas pasaulyj dabar dedas,
Tu nejauti, nematai.
Mes palikę tavęs ilgimės
Jausmingos tavo širdies,
Gėlėm puošim tavo kapą,
Iki pat mūsų mirties. —Dan Yla
(Paimta iš "Vilnies", kovo 6. d.)

Petronėlė Orintienė, žmona
duktė ir žentas — **Alylija** ir **Charles.**
Wayne ir **Karl**, anūkai

Cleveland, Ohio

Balandžio 7 d. kas tokio naujo įvyko pas mus. Draugės A. Salin ir M. Brazaitienė su draugų pagalba surengė draugui J. Krasnickui pagerbimo pramogą. Svarbus dalykas tame, kad J. Krasnickas užsitarnavo pagarbos, o antra, tai mano daug geriau žmogų pagerbti, kol jis gyvas ir girdi, negu gražiausius išsireiškimus pasakyti, kai jau apleidžia pasaulį ir važiuoja į amžiną miegą.

Drg. J. Krasnickas atvažiavo į Ameriką 1910 metais, o į Clevelandą 1919 m. Aš jį pažinau nuo tų metų ir dalyvavom ir draugavom nuo tų metų iki dabar.

Jis mokino Mirtos chorą nuo 1921 iki 1929 m. Paskui buvo skilimai draugijose, pasidarė du chorai—Lyros ir Mirtos. Man teko vėl dainuoti prie J. K. Išnykus Lyros chorui, taipgi Mirtos chorui, po ilgas pertraukos vėl J. K. su draugų pagalba sutvėrė Meno chorą, kuris neseniai likvidavosi. Kadangi dabar daug mirimų ir ligonių, choras mažėjo ir mažėjo ir galų gale turėjo likviduotis. Bet vis vien abu Kuzmickai ir J. K. niekuomet neatsisako parengimuose padainuoti ir palinksminti publiką, kuri esti labai patenkinta jų dainavimu.

Drg. Krasnickas ne tik mokino chorus, bet visose draugijose ne tik dalyvavo, bet užėmė svarbias vietas ir, reikalui kilus, kas tik paprašė ar tai nuvežti pas draugus ar parengimus, ar būti draugijų atsakomybėje, niekuomet neatsisakė ir visuomet darbus atlikdavo.

Tokiu būdu balandžio 7 d. Slavų svetainėje susirinko daugiau kaip 100 žmonių, jaunų ir senų. Gaspadinės Gabriūnienė, M. Brazaitienė, Anna Salin ir Nellie Petronis parūpino skánius valgius. Pagalbininkais buvo Bekenienė, M. Martin ir kitos draugės. J. Eitutis, Andrius Salin ir A. Salinų sūnus su kitais jaunesniais padėjo, kur tik pagalbos reikėjo.

Po valgių S. Kuzmickas pakalbėjo apie Krasnicką. Taipgi Kuzmickai padainavo, o sūnus pritarė su armonika. Paskui J. Krasnickas dainavo kelias dainas ir vėl Kuzmickų šeima pasirodė.

Publika jiems paplojo už tokį gražų dainavimą. Paskui sekė šokiai prie Kuzmicko orkestro.

Ačiū draugams ir draugėms už tokį gražų darbo atlikimą, o ypatingai gaspadinėms už sunkų darbą.

Anna Kazilonis

72 žuvo sprogime

Richmond, Ind. bal. 6 d. parako sandelio sprogimas buvo toks baisus, kad visas miestelis sudrebėjo. Liepsnos persimetė į kitus pastatus. Žuvo 72 žmonės.

Vietos policija ir FBI agentai tyrinėja sprogimo priežastį.

44 metus išgyvenęs neteko namo

Pretorija. — Pietų Afrikos baltieji policistai išmetė iš namo 70 metų amžiaus afrikietį indą, išgyvenusį savame name 44 metus. Išmetė todėl, kad įstatymas neleidžia tarp baltųjų kitaspalviui gyventi.

iš Lietuvos

CHEMIJOS CENTRAS

Sostinės pietvakarių rajone auga pramoninis Aukštųjų Panerių rajonas. Čia daugumoje koncentruosis chemijos pramonė. Greta statomos "Spindulio" buitinės chemijos gaminių įmonės, pradėta statyti fermentinių preparatų gamykla. Tai bus pirmoji šalyje tokio profilio įmonė.

"Garsiai kalbantys" telefonai

Selektorinį telefoną "Garsas" sukūrė Vilniaus "Orgatechnikos" konstruktorių biuras, o serijinę gamybą šiemet pradėjo Panevėžio elektrotechnikos gamykla. Tai dailūs, "garsiai kalbantys" telefonai. Dabar, norint trumpai pasitarti su įvairių tarnybų atstovais, įmonės ar įstaigos vadovui tereikės įjungti centrinį šios selektorinės sistemos pultą, nes jais vienu metu galime kalbėtis iš dešimties vietų.

CHORUI — 15 METŲ

Vievio miesto kultūros namų meno saviveiklininkai žinomi ne tik rajone, bet ir respublikoje. Choras ne kartą iškovodavo prizines vietas respublikinėse apžiūrose ir konkursuose, jubiliejiniais metais užėmė trečią vietą rajoninių kultūros namų saviveiklos kolektyvų tarpe. Kaimo kapela tapo visasąjunginės apžiūros laureate. Labai populiari yra agitmeninė brigada.

SCENOJE—MOLJERAS

Kauno dramos teatre režisierius J. Jurašas pastatė M. Bulgakovos pjesę "Moljeras." Tai pirmas jauno režisieriaus darbas, kuriame pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai A. Zelčius, V. Tomkus, G. Balandytė ir kiti.

Roosevelt už Kennedy

New York. Prez. F. D. Roosevelto sūnus Franklin D. Roosvelt Jr. pasisakė už senatoriaus Roberto F.Kennedy kandidatūrą prezidento vietai.

Savo pareiškime Rooseveltas pasakė, kad jis aktyviai dalyvaus rinkimų kampanijoje, agituoda mas už Robertą Kennedį.

PRANEŠIMAI

So. Boston, Mass.

LLD 7-os Apskr. komiteto posėdis įvyks balandžio 21 d. Pradžia 12 val. dieną, 318 Broadway. Kviečiame Komiteto narius ir veikėjus dalyvauti šiame susirinkime, kuriame apkalbėsime vasarinius parengimus, Apskričio ir "Laisvės" piknikus ir kitus reikalus Apskrities ribose.

J. Jaskevičius, Aps. sekr.
(28-29)

Brockton, Mass.

Massachusetts Moterų Sąryšio konferencija įvyks balandžio 21 d., So. Bostone, kartu su 7-osios Apskrities konferencija. Draugės, išrinkite ir atsiųskite delegates. 7-osios Apskrities konferencija prasidės 11 v. ryto, o mūsų konferencija— po jų. K. Čereškienė.
(28-29)

Help Wanted Male

PAPER Bag Machine Operator. Expd. Opening available in a Baltimore Folding Paper Box Plant. Must be qualified to setup, operate and adjust machine and train assistants. Good oppty for right man. Write or call Maryland Paper Box Co., 4545 Annapolis Rd., Baltimore, Md., 21227. 301 ST. 9-1700. (24-29)

SHEET METAL MECHS. Air-cond. Serv. Men. Good opportunity for expd. men willing to grow with expanding suburban Co. Only expd. men need apply. Good salary and benefits.
ENVIRONMENT CONTROL CO.
OS 5-4210.
(26-28)

MEN
$3.10 HOUR SAL.
I need six men to help me in the evening. 6 to 10, with car. Call
Mr. Clark. RA 5-9400
(22-28)

MAINTENANCE MAN. Excellent opportunity for individual with thoro knowledge of industrial electrical circuits and practices. Also expd in maintenance of sheet metal fabricating machinery and equipment. Background in piping desirable. Permanent position with liberal benefits and good working conditions. An equal opportunity employer. P-W Industries, Inc., 11500 B-Roosevelt Blvd., Phila., Pa. (24-31)

FACTORY LABORERS. In Maple Shade Industrial Center. Apply in person to Mr. Kudenko. 8 AM to 4:30 PM. Monday thru' Friday. CHERRY SPECIALTIES CORP., Rt. 73, Maple Shade, N. J. 1-609-662-5551.
(28-31)

FACTORY HELP
Night and Day shifts.
Must be over 18.
Apply at
LUDLOW CORP.
8th & Maple Sts., Landsdale, Pa.
(28-32)

EXTRUDER OPERATOR
With large Corporation for work with plastics. Good benefits. Equal opportunity employer.
Call 355-1600 for info.
(28-29)

AUTO GLASS MECHANIC
Expd for suburban glass shop. Top wages, retirement benefits. Paid vacation and holidays.
Call Mr. Gordon. AD 3-0710
(28-31)

MALE or FEMALE

COOK
Live in or out. Apply
RIVER CREST SCHOOL
Mont Claire, 19453 or dial 933-7751
from 8 AM to 5 PM.
(28-30)

Help Wanted Female

SEAMSTRESS Refined, well spoken lady, 25 to 45 yrs. old. Will be trained with ladies dressing and hair arranging. Full time position. C. C. Funeral Home. Excellent working conditions and benefits. Please state qualifications in letter. P. O. Box L-12, 1015 Chestnut St., Phila., Pa., 19107.
(26-32)

Washington.— Arthur M. Schlesinger, buvęs prezidentui John F. Kennedy patarėjas, pasisakė griežtai stojąs už evakuaciją JAV kariuomenės iš Khesanh.

"Kodėl mes ten laikomės?" klausia Schlesingeris. Ir atsako: "Ne dėlei militarinių reikalavimų, bet tik todėl, kad prezidentas Johnsonas tyčia ir bereikalingai įsipareigojo palaikyti Amerikos "garbę", laikydamas kariuomenę Khesanh".

Korėjoje nuteistas amerikietis

Seoul. — Korėjos teismas rado kaltu amerikietį kareivį E. D. Taylor už užmušimą draugės korėjietės merginos. Gavo 8 metų kalėjimą.

Dega Amerikos miestai

Balandžio 5 d. nuskambėjo žinia per visą šalį ir per visą pasaulį, kad Nobelio Taikos premijos laureatas Reverand Dr. Martin Luther King, Jr., nužudytas. Jis žuvo nuo kulkos, kurią į jį paleido nežinomas žmogžudys.

Ši žiauri žinia sukrėtė kaimą ir miestą, seną ir jauną, ne tik šioje šalyje, bet visame kultūringame pasaulyje. Rev. Dr. King, negras (tamsiaodis), mokė savo sekėjus taikos—ramiu keliu siektis civilinių teisių šioje šalyje. Bet jis pats žuvo nuo kulkos, kurią į jį paleido rasistas.

Padėtis įtempta per visą šalį. Negrai ruošėsi dideliems žygiams Rev. Dr. Kingo vadovybėje. Ruošėsi eismui į šalies sostinę Washingtoną nunešti gyvu žodžiu JAV prezidentui ir Kongresui reikalavimus, kad Civilinės Teisės, kurios yra jau pripažintos negrams, nekliudomai būtų praktikuojamos, kad jos neliktų taip užmirštos, kaip jos buvo per šimtą metų nuo Civilinio Karo (nuo 1864 metų).

Pirmi žingsniai pasiruošimui į šią ilgą kelionę prasidėjo Memphis, Tenn., kur šiuo laiku eina miesto švaros darbuotojų streikas, kurių 92% yra negrai. Bet čia sutiktas žiaurus policijos puolimas, vienas jaunuolis krito nuo kulkos, daug buvo sužeistų ir areštuotų. Dr. King, būdamas vadovybėje, rankų nenuleido. O kad tai nebuvo tik streiko reikalas, bet ir pasiruošimas kelionei į Washingtoną, kas nors nusprendė tam visam užkirsti kelią.

Rev. Dr. King viešame pranešime kreipėsi į publiką, sakydamas, kad tam viskam yra statomos pinklės, kad yra sunkinimai, kuriuos teks pergyventi, bet mūsų žygio niekas nesulaikys."

Amerikoje į 5 metus žuvo jau du žymūs žmonės nuo tikslingų kulkų, neskaitant kiek žuvo nežymių žmonių...

Numatoma, kad karas Vietname ir jo nepasisekimai sugriovė šalies gyventojų nervus ir geras nuotaikas. Popierinis aukso doleris, kurį būk užgyrė finansininkai (kad nors laikinai išgelbėt jį nuo susmukimo), supurtė sistemą iš pamatų. LBJ "didinga draugija," kurią jis numatė tverti namie, vesdamas karą Vietname, išperėjo išsigimusį gaivalą ir šalyje betvarkę, kuri nervina užvis daugiau kolegini jaunimą ir jaunuolius, kuriems gresia pavojus eiti ir žudyti žmones nešvariame kare Vietname, o laimėjimo nesimato, galo nesimato.

Administracija, tai matydama ir nujausdama liaudies neramumus, pradėjo ruošti užmiesčiuose ir visuose užkampiuose ginkluotus būrius ir juos mokyti "riaušes raminti." Visuose miestuose yra atsišaukimai į "patriotiškai nusiteikusius žmones" registruotis ir stoti į būrius, mokytis vartoti ginklą, kad galėtų paleisti kulką į bet kurį žmogų, kuris atrodytų nužiūrimas, o tik vėliau statyti jam klausimus.

Jau turime ir to pasekmes. Nežinomas, "nesusektas" žmogžudys nužudė šį negrų vadą ir tarptautiniai žinomą žmogų kaip taikos skelbėją, kurio žodžiai ir jis pats yra garsesni ir už mūsų prezidentą bei jo karvedžius.

Ši žmogžudystė sukėlė pasipiktinimą. Mes jau matome to pasekmes, ir dar nežinome, kur bus pabaiga. Šis įvykis baisiai sujaudino negrus, kurie nesuvaldomai išėjo į gatves. Jau dega miestai, eina apsišaudymai, plėšimai. Eilėje miestų jau iššaukta federalinė kariuomenė, kuri nepasigaili kulkų. Kiek užmuštų ir sužeistų, šiuo laiku negalima pasakyti. Per ilgai liaudis kentėjo, ims daug laiko ją nuraminti.

Savo laiku vienas žymus kovų žinovas yra pasakęs, kad "kapitalistinė sistema prieš savo galą griebsis žiauriausių priemonių."

Dzūkelis

Prancūzijoje bedarbių skaičius didėja

Paryžius. — Bedarbių skaičius Prancūzijoje padidėjo vasario ir kovo mėn. Dabar bedarbių skaičius artėja prie pusės milijono.

Traukinys užmušė automobilistę

Long Island miestelio Bayfort gyventoja Ida Kusmau užvažiavo ant geležinkelio bėgių pirm pat atėjimo traukinio. Traukinys užmušė ją ir mašiną gabalais ištaškė apie ketvirtadalio mylios plote. Prie vieno gabalo vis dar tebebuvo maldelė: "primink man mano atsakomybę vairuojant šią mašiną".

Arti sankryžos buvę linijos darbininkai pamatė artėjantį pavojų ir šaukę moteriškei sustoti, bet ji turbūt, neišgirdo.

Woodburyje automobilis užmušė Jericko Turnpike einantį 15 metų jaunuolį.

Jaunas vyrukas išėjo valtyje paplaukioti. Iškrito vandenin irklas. Jis iššoko irklą pagauti, bet vilnys neleido valtin įlipti. Gerokai pavargusį ir sušalusį išgelbėjo kitas irkluotojas.

Anglija ruošiasi rasizmą naikinti

Londonas.—Anglijos valdžia siūlo parlamentui bilių, kuris galėtų uždrausti šalyje visokį rasizmą.

Nurodoma, kad Anglija turi pastoti kelią rasizmui pirmiau, negu jis gali privesti šalį prie "amerikinės tragedijos", prie rasinių riaušių.

Daugiau įvairių parengimų "Laisvės" naudai.

Moterų Klubo narėms

Trečiadienį, balandžio 17 d., 7 val. vakare, įvyks Niujorko Lietuvių Moterų klubo susirinkimas, "Laisvės" salėje.

Visos dalyvaukime. Po susirinkimo turėsime vaišes. Tai bus išleistuvės mūsų pirmininkės, kuri vyksta į Tarybų Lietuvą.

Valdyba (28-29)

Auto atnešė mirtį ant šalygatvio

Christopher Brennan, 44 metų ėjo iš verbų apeigų namo sekmadienio rytą vesdamasis savo 8 vaikus. Staiga pravažiuojąs automobilis pasisuko skersai gatvę, šovė į būrelį vaikų ir atsimušęs į sieną sustojo.

Du vaikai, 5 ir 10 metų, mirė ten pat; 1 vienuolikametis yra ligoninėje pavojingoje padėtyje; vaikų tėvas ir auto vairuotoja nuo išgąsties atsidūrė ligoninėje, taip pat baisios žinios sukrėsta namie buvusi vaikų motina irgi ligoninėn pateko. O 4 kiti vaikai išliko nepaliesti.

Far Rockaway užeigoje kostumeriai Daniel McDevitt ir Frank Byrne tapo mirtinai pašauti pastangose nukovoti du plėšikus.

Vandalų daromi N. Y. mokykloms nuostoliai

Apskaičiuota, kad paskiausiais laikais vandalizmas New Yorko mieste smarkiai plinta. Nuostoliai siekia iki 5 milijonų per metus. Vien išdaužyti langai 1967 metais kainavo $1,013,560. Gi 1966 metais kainavo $882,380.

FILMAI IŠ LIETUVOS

Visiems New Jersey lietuviams

Broliai Lietuviai! Ar jūs norite savo akimis pamatyti Tarybų Lietuvą? Jei taip, tai visus kviečiame atvykti sekmadienį, balandžio 21 d., į Labor Lyceum svetainę, 15-17 Ann Street, Harrison, N. J.

Pradžia 3-čią val. po pietų. Įėjimas kaip auka $1.

Rodys Jonas Grybas iš New Yorko.

Visi filmai spalvoti: "Jaunystė žydi," "Tarybų Lietuva," "Dainų ir šokių festivalis," ir Černiachovskio kolūkis."

Tikrai matysite gražiai suklestėjusią Tarybų Lietuvą visose gyvenimo srityse.

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 136 kuopa, Harrison, N. J.

ATTENTION: Disabled veterans

Brooklyn. N. Y.—The Veterans Administration Outpatient Clinic is looking for patients.

Officials at the giant, well-equipped clinic say many disabled veterans who are entitled to come there for free health care are not taking advantage of the opportunity.

The reason, according to clinic officials, is that many veterans with a disability from military service do not realize they may charge their medical expenses to the government. Even slower to take advantage of the VA clinic are veterans whose disability was aggravated, if not caused, by military service.

Dr. Lewis G. Jacobs, clinic director, points out that disabled veterans of any war who were honorably discharged may be entitled to free health care if there is a connection between the disability and military service. All claims for health must be filed with the clinic's adjudication division to determine their validity.

Disabled veterans who qualify may receive free regular medical care by visiting the clinic, or long-term hospitalization can be arranged.

Veterans who are totally unemployable because of emotional or physical disability can receive occupational, educational, and manual arts therapy at the clinic.

A curative workshop for patients from the hospital is available to improve skills and to aid readjustment to society. A day care center and a social work service also operate on a full-time basis.

Dr. Jacobs emphasizes that any veteran who cannot come to the clinic because of a job or physical handicap may be authorized to see a private physician at government expense. And, he says, a veteran receiving a regular aid and attendance pension can collect from the government for drugs or medicine prescribed by his doctor.

Detailed information can be obtained from Benjamin D'Agostino, 35 Ryerson St., Brooklyn, N. Y., 11205. He can also be reached by calling 596-3041.

Valdžia imsianti užleistus namus

Miestinė gyvenamų namų priežiūros įstaiga yra pasimojusi paimti savo specialėn priežiūron 500 namų, kuriuose gyvena 1,000 žmonių. Imsią tuos, kurių savininkai ketverius metus ar ilgiau nemokėjo taksų.

Iš LLD 185 kuopos susirinkimo

Susirinkimas įvyko balandžio 9 d. "Laisvės" salėje. Atsilankė 30% narių, tai labai gerai.

Finansų sekretorė Ona Kazlauskienė raportavo, kad pasimokėjusių už 1968 metus narių yra 43, dar nemokėjusių — apie 20 narių.

Ko jūs, draugai ir draugės, laukiate? Jau ketvirtą šių metų mėnesį einame. Kviečiame visus narius sekančiame susirinkime duokles pasimokėti.

Jonas Patašius iš Australijos, per J. Zayan, sveikina visus LLD 185 kuopos narius ir linki visiems gražių sėkmių darbuose ir abelnai gyvenime. Sveikinimas priimtas aplodismentais. Visi LLD 185 kuopos nariai linki to paties J. Patašiui, ir mes labai norėtum, kad drg. Patašius palaikytų LLD 185 kuopos narystę.

Pranešta, kad turėta tik šeimyniškas susitikimas su dr. Brėdikiu pas draugus Iešmantus. Susitikime daug darbavosi Iešmantai, Babarskienė, Aleknienė. Vakarėlio vedėjas buvo dr. A. Petrika.

Vakarėlio dalyviai visi buvo labai patenkinti kaip dr. Brėdikio kalba, taip ir vaišėmis.

Nutarta pasveikinti "Vilnies" dienraščio suvažiavimą su $15.

Nutarta turėti pietus birželio 16 d. Forest parke. Komisija: M. Šukaitienė, V. V. Venckūnai, J. Zayan ir J. Grybas. Apie tuos pietus bus plačiau rašoma vėliau.

Po susirinkimo visus pavaišino M. Šukaitienė, O. Kazlauskienė ir A. Mikalas. Ačiū joms!

Sekantis LLD 185 kp. susirinkimas bus gegužės 14 d., 2 val. popiet. **J. G.**

Sveikina "Vilnį"

LLD 185 kp. fin. sekr. O. Kazlauskienė pridavė dienraščio "Vilnies" suvažiavimui sveikinimą su $29.00. Sveikina sekami:

LLD 185 kuopa..	$15.00
V. Venskūnas	5.00
A. ir I. Bimba ...	5.00
J. Zajankauskas ..	2.00
P. Višniauskas	1.00
P. Bieliauskas	1.00

Kiek pirmiau gauta sekami sveikinimai:

Jonas Grybas už prenumeratą ..	$10.00
ir auka	5.00
Pranas Jakštys	5.00
Ruth Bell	5.00
Walteris Juškevičius	5.00

Laukiame daugiau sveikinimų. "Vilnies" šėrininkų suvažiavimas įvyks gegužės 5 d. Turime gražiai jį pasveikinti. Atsiminkime, kad vilniečiai labai gražiai sveikino "Laisvės" šėrininkų suvažiavima. Panašiai ir mes turime padaryti.

J. Gasiūnas

LDS 1osios kuopos banketas-pietūs

Balandžio (April) 21 d. įvyks LDS Pirmosios kuopos labai gražus ir vaišingas banketas, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Pradžia 1 v.

LDS 1-oji kuopa išrinko veikliausius žmones į banketo komisiją su tikslu, kad banketas būtų kuo geriausias, kuo svetingiausias. Ta komisija jau deda visas pastangas supirkti geriausio maisto ir gėrimo banketo svečiams, kurių tikisi turėti daug.

Banketo komisija jau pakvietė ir geriausias virėjas, kurios jau pasižymėję prirengime skanių valgių banketinėms sueigoms. Todėl užtikriname, kad visi svečiai bus patenkinti.

Ypatingai raginam visus LDS 1-osios kuopos narius dėti visas pastangas būti šiame savo kuopos puikiame bankete.

Pašaukite iš anksto MI 1-6887 ir paprašykite Lilija Kavalia uskaitę užrašyti jums tiek šio banketo tikietų, kiek jums jų reikia.

Nepamirškite!

LDS 1 kp. Valdyba

Gedulo susirinkimas

Gegužės 11 dienos 3 val. po pietų "Laisvės" salėje įvyks gedulo susirinkimas. Kaip žinia. nutarta velionio Rojaus Mizaros palaikus (pelenus) nuvežti i Tarybų Lietuvą ir palaidoti. Juos lėktuvu veš io žmona Ieva Mizarienė. Salėie susirinksime juos išlydėti.

Levittown gyventojas Frank Langella pasiskundė policijai, kad jį išeinantį iš krautuvės, ją užrakinus, pasitiko trejetas vyrų, įsakė juos vežti į Brooklyną, ten liepė po tūlą apylinkę pavažinėti. Prisitaikę patogų laiką iš jo atėmė $2,500 ir pabėgo.

Parengimų kalendorius

Balandžio 21

LDS 1 kp. pietūs "Laisvės" salėje.

Balandžio 21 d.

LLD 136 kp. spalvotų filmų rodymas 3 val. po pietų Labor Lyceum svetainėje, 15-17 Ann St., Harrison-Kearney, N. J.

Balandžio 28 d.

LLD II apskrities iš Lietuvos spalvotų filmų rodymas 69-61 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Pradžia 3 v.

Gegužės 5 d.

Aido choro pavasarinis koncertas (su ištraukomis iš operetės) Lenkų salėje Brooklyne (Greenpoint).

Leonas Gavrilovičius

Leonas Gavrilovičius-Gavril, kurį laiką išbuvęs ligoninėje, iš jos išėjo namo. Jį išsivežė sūnus pas save į užmiestį.

Leonas mano, kad laukuose oras grynesnis, tai jis greičiau pasveiks. Laimingas, kad turi kur eiti.

Shiprėk, kad vėl galėtum dalyvauti sveikųjų tarpe.

Draugas

Estijos scenoje

Senajame "Vanemuinės" teatre (Tartu mieste) įvyko "Rigoleto" operos spektaklis. Rigoleto partiją atliko Vilniaus operos solistas Kostas Šilgalis.

Hercogo vaidmenį atliko kitas lietuvis, vietos teatro solistas Jonas Antanavičius. Jo gražaus tembro tenoras skambėjo lengvai ir gražiai.

Netrukus "Vanemuinėje" įvyks G. Ernesako operos "Audrų krantas" premjera, kurioje J. Antanavičius atliks pagrindinę grafo Kurto partiją.

SU PAVASARIU

Norėjau rašyti pavasario dianą,
Linksmai padainuoti ir džiugint kitus,
Bet mūsų jaunystė antra neateina,
Kaip pavasarėlis negrįžta pas mus.
Pavasarių daugl' per Lietuvą ėjo,
Mūs džiugino sielą maloni gamta,
Kukavo gegutė ir sodai žydėjo,
Ir augo kaip gėlės jaunoji karta.
Ir vėl su saulute pavasaris eina
Be karo, be skausmo, ramus ir taikus,
O mes padainuosim be ašarų dainą,
Čia mūsų pasaulis, čia mūsų dangus.

Vikt. Tatarėlis

1968 m., Valkininkai

BROOKLYN, N.Y.

Mirus

Dr. Vincui Kanaukai

Reiškiu gilią užuojautą jo žmonai Onai, sūnui, dukrai ir broliui.

Amelia Styrienė Aimontienė
Hollywood, Fla.

8 Priežastys kodėl PODAROGIFTS, INC., pritraukia tūkstančius naujų klientų, kurie siunčia DOVANAS Į USSR

1. Jiems nereikia praleisti laiko pirkime ir nešiojime pakietų į išsiuntimo raštines.
2. Jiems nereikia spėlioti mieras arba spalvas.
3. Jie sutaupo visas muitines, pakvitavimo ir išsiuntimo lėšas.
4. Jie arba pasirenka specialę dovaną, kaip tai: automobilių, motorciklų, televizorių, radiją, šaldytuvą ar —
5. Jie nusiperka PREKINĮ ĮSIGIJIMO UŽSAKYMĄ, su kuriuo jų giminės gali įsigyti prekes jo paties pasirinkimo, nuėjus į specialį Vneshposyltorg

DOLERINES KRAUTUVES

6. Jų giminės gali įsigyti maistinių dalykų, audinių, rūbų ir batų pagal jų skonį ir mierą.
7. Jie sutaupo laiką, už tai kad nėra Transportinio-Atlantic išsiuntimo.
8. Jie taupia ant pinigų, už tai, kad prekės DOLERINĖSE KRAUVĖSE yra nustatytos žemomis kainomis.

Užeikite į Mūsų Parodinį Kambarį New Yorko Mieste!

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South, New York, N.Y. 10003

Tel. 212—228-9547

(Vienintėliai atstovai del dovanų Jungtinėse Valstijose)

Ar į bile sekančius skyrius:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106
Tel. 215 WA 5-3455
ar į bile mūsų skyrių.

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N.Y. 10036
Tel. 212 CI 5-7905
ar į bile mūsų skyrių.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel. 212—581-7729
ar į bile mūsų skyrių.